СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Видає Український Народний Союз — SVOBODA — Published by the Ukrainian National Association

ЦІНА $1.00 РАЗ НА ТИЖДЕНЬ ONCE A WEEK PRICE $1.00

РІК CXVI П'ЯТНИЦЯ, 20 ЛЮТОГО 2009 РОКУ ЧИСЛО 8 VOL. CXVI FRIDAY, FEBRUARY 20, 2009 No. 8

Вітаємо вас з ювілеєм, дорогі союзовці!

Наступної неділі, 22 лютого, Українському Народному Союзові виповнюється 115 років. Нічого більше можна не казати – досить вимовити цю цифру, щоб усвідомити особливе значення ювілею, адже ледве чи знайдеться на Північно-американському континенті хоч би ще одна етнічна громада, котра може похвалитися такою масовою громадсько-допомоговою організацією, і такого поважного віку.

Також ми є найстаршою і найчисельнішою українською організацією серед українства Америки. І тут належить підкреслити: ми не тільки є, не тільки готові надати позитивний звіт про сьогоднішній день, але цілком упевнено дивимося в майбутнє, незважаючи на нелегкі обставини, в яких опинилася американська і світова економіка. Бо нами керує усвідоване від засновників УНСоюзу, від усіх наших славних попередників почуття відповідальности перед нашим членством, почуття єдности з громадою, нами керує професійний і громадський обов'язок розвивати нашу установу в ім'я добробуту нашої людини, в ім'я наших відомих і популярних в громаді, зокрема серед молоді, допомогових проєктів, в ім'я тісних зв'язків з Україною.

Як наші члени вже знають з повідомлень „Свободи" і „The Ukrainian Weekly", Український Народний Союз у 2008 році значно перевиконав свої пляни щодо Пенсійних грамот, продавши їх на суму понад 10 млн. дол. За цим досягненням – напружена щоденна праця наших Відділів, відділових секретарів, усіх наших професійних продавців і всіх громадських активістів УНСоюзу. Від імені Головного Уряду низько вклоняюся їм за їхню успішну працю, від усього серця зичу їм і їхнім родинам міцного здоров'я і нових успіхів у їхній діяльності.

А всі разом вклонімося світлій пам'яті піонерів-засновників Українського Народного Союзу,

тому що наше 115-річчя – це подвиг усіх попередніх поколінь, це заслуга всієї української громади за океаном.

Стефан Качарай,
президент УНСоюзу

Перша нагорода Анрі Ланглуа присуджена Олесеві Янчукові

Вручення нагороди Олесеві Янчукові.

Любомир Госейко

ВЕНСЕН, Франція. – Через 18 років самобутній кінотвір Олеся Янчука „Голод-33" дійшов до французького кіноглядача і був показаний у Венсені, біля Парижу, де 29 січня-2 лютого відбувся кінофестиваль „Четверті міжнародні зустрічі навколо фільмів про історичну та культурну спадщину".

Мета фестивалю – показ давніх, а тепер поновлених фільмів, а також нових творів, які торкаються теми сучасної історії.

День 31 січня був присвячений переглядам українських картин „Тіні забутих предків" Сергія Параджанова, „Голод-33" О. Янчука та американської стрічки „Жнива розпачу" Славка Новицького. Близько 10 тис. глядачів відвідали кіносеанси фестивалю. Картину О. Янчука відзначено Першою нагородою Анрі Ланглуа.

Присутність українського режисера на кінофестивалі, куди також були запрошені мистці Кен Лош, Ів Буасе, Дід'є Мартіні та Тео Ангелопулос, викликала серед глядачів та професіоналів неабияке зацікавлення. Адже саму ідею згуртувати навколо „круглого столу" названих режисерів запропонували президент фестивалю Кирило Спітцер та художній директор Ліонел Тардіф, котрим раніше потрапили до рук книга Василя Барки „Жовтий князь" та фільм С. Новицького.

Крім перегляду фільму „Голод-33", двогодинний „круглий стіл" під назвою „Справжня історія в історії" торкнувся злободенних питань про Афганістан, Ірляндію, Альжир, Україну, колишній Радянський Союз, Центральну Европу та рухів опору. Дискусія перейшла на тему політичної та

(Закінчення на стор. 18)

НА ТЕМИ ДНЯ

Міністер фінансів В. Пинзеник залишив „бойові позиції"

Петро Часто

ПАРСИПАНІ, Ню-Джерзі. – Історія з таємничою доповідною запискою міністра фінансів Віктора Пинзеника, адресованою Прем'єр-міністрові Юлії Тимошенко (див. „Свободу" з 6 лютого, ч. 6, стор. 6) нарешті прояснилася: не була це ні фальсифікація, ні провокація, писав її справді В. Пинзеник, але найголовніше в ній – не авторство, а віддзеркалення дійсного і дуже тривожного стану речей в українській економіці, зокрема у фінансовій сфері. Саме тому прем'єр і воліла назвати цей документ „фальсифікацією", сподіваючись, що В. Пинзеник, задля збереження міністерського крісла, надалі мовчатиме.

Але він подав у відставку, і цим своїм кроком ще переконливіше засвідчив, що реальність – кепська і що уряд Ю. Тимошенко, зробивши міністерство фінансів заручником політики, допроваджує Україну до дефолту.

Прес-секретар Президента України Ірина Ванникова оприлюднила цю думку Віктора Ющенка з приводу резиґнації В. Пинзеника: „Президент розцінює заяву міністра фінансів про відставку як громадянський вчинок принципової людини, ця заява свідчить, що в чинному уряді жоден, навіть найпрофесійніший міністер неспроможний реалізувати свої знання і досвід. І ця зява має стати знаком для інших самодостатніх і принципових міністрів"

У вівторок, 17 лютого, Верховна Рада задовольнила прохання В. Пинзеника про відставку.

Цікаво, що „реґіонали" не голосували за це. В останній час вони всі свої опозиційні наголоси ставлять саме на „непрофесійності уряду" – отже, якщо міністер фінансів, відомий своєю професійністю, іде з уряду добровільно, то це зайвий раз підтверджує їхню тезу.

Знову ж таки, не що інше, як ця ж професійність міністра обертає справу проти нього самого: чому він взагалі ішов у цей уряд? Так, наприклад, вважає голова парляментського Комітету з питань безпеки і оборони Анатолій Гриценко: „Віктор Пизненик знав, в який уряд, з яким прем'єром і до виконання яких обіцянок він ішов. Він знав реальну ситуацію. Як економіст він розумів, що йому доведеться робити. Але погодився. Я певний, що від самого початку він працював у режимі дискомфорту – як на мене, він занадто довго перебував у цьому режимі, щоб аж тепер подавати у відставку".

Ледве чи А. Гриценко має рацію. Насправді – не „аж тепер". Незгоди між професіоналізмом міністра фінансів і популістською політичною лінією прем'єра загострилися під час підготування державного бюджету України на 2009 рік. Це бюджет з багатомільярдним дефіцитом. Не те дивно, що Президент В. Ющенко сьогодні критикує цей бюджет, а те, що він підписав його. А міністер фінансів В. Пинзеник – не підписав.

Проти відставки В. Пинзеника голосували й члени депутатської групи „За Україну!" – тієї групи, що вийшла з фракції „Нашої України –

(Закінчення на стор. 3)

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

ВР відправила В. Пинзеника у відставку

КИЇВ. — Верховна Рада України 17 лютого ухвалила постанову „Про відставку міністра фінансів України Віктора Пинзеника". „За" проголосувало 238 з 439 народних депутатів, зареєстрованих у сесійній залі: майже у повному складі фракції Бльоку Юлії Тимошенко, Комуністичної партії України, Бльоку Литвина. З фракції „Наша Україна-Народна самооборона" за відставку проголосували 37 народних депутатів, а з фракції Партії Реґіонів – 1. 12 лютого В. Пинзеник написав заяву про звільнення з посади міністра фінансів України. На думку експертів, зараз ймовірними кандидатами на цю посаду є екс-міністри фінансів Ігор Юшко та Ігор Мітюков, екс-глава Національного банку Сергій Тігіпко, керівник групи радників прем'єр-міністра Ю.Тимошенко Віталій Гайдук. *(УНІАН)*

В. Янукович закликає до позачергових виборів

КИЇВ. — Провідник опозиційної Партії Реґіонів Віктор Янукович 14 лютого закликав Президента, уряд і політичні сили сісти за стіл переговорів і домовитися про проведення позачергових парляментських і президентських виборів. В. Янукович заявив, що економічну кризу в країні можна подолати лише, усунувши чинну владу – і Президента, і парлямент, і уряд. Вибори Президента України мають відбутися на початку 2010 року, парляментські – через чотири роки. Однак, провідник Партії Реґіонів закликає вже у найближчі місяці позачергово переобрати владу. Коментуючи конфлікт у партії, що виник внаслідок суперечностей між тими, кого називають близькими до одного з власників компанії „РосУкрЕнерґо" Дмитра Фірташа, та групою на чолі з Андрієм Клюєвим, В. Янукович сказав, що „яким би не був конфлікт, партія вийде з нього сильнішою". Він переконує, що суперечності є у кожній партії, і Партія Реґіонів не є винятком. „Іноді на рівні емоцій, трапляються і помилки, але ми такі самі, як усі", – заявив В. Янукович. *(Бі-Бі-Сі)*

Україна передала головування в Чорноморській комісії

КИЇВ. — Україна передала Болгарії головування в Чорноморській комісії. Під час засідання комісії зі захисту Чорного моря від забруднення, що відбулося 9-10 лютого у Стамбулі (Туреччина), заступник міністра охорони навколишнього природного середовища Володимир Бевза передав головування в Чорноморській комісії заступникові міністра охорони природних ресурсів та води Болгарії Любці Качаковій. Україна головувала у Чорноморській комісії в 2007-2008 роках. Під час головування України було ухвалено низку важливих документів, серед яких – Протокол про захист морського середовища від забруднення з джерел, розташованих на суші та внаслідок діяльности, новий Стратегічний плян дій щодо Чорного моря, проведена праця над новою редакцією Угоди про привілеї і імунітети Чорноморської комісії. Ухвалені Чорноморською комісією рішення визначатимуть першочерговості, напрями і механізми подальшого співробітництва в реґіоні на найближчу перспективу. *(„День")*

Населення Криму – проти входження до Росії

СИМФЕРОПІЛЬ. — Населення Криму — проти входження півострова до складу Росії, заявив 17 лютого в Москві голова Севастопольської міської адміністрації Сергій Куніцин. „Я не беруся говорити про всіх людей, але ті опитування, які ми проводили в Криму свого часу, свідчать про те, що переважна більшість людей не є прихильниками відокремлення (від України) і повернення Криму і Севастополя Росії". Як зазначив С. Куніцин, у Криму проживає 58 відс. етнічних росіян, а в Севастополі їх 71 відс. Він додав, що ця територія єдина, де українці не становлять більшість. За його словами, більшість кримчан стоять на позиціях, щоб Росія і Україна були зв'язані тісною дружбою, щоб не було митниць та інших перешкод для перетину кордону. *(УНІАН)*

Чому документи про Голодомор в Росії досі таємні?

КИЇВ. — Український інститут національної пам'яті не розуміє причин відмови „Росархіву" в оприлюдненні документів, що стосуються подій 1932-1933 років в Україні. В інституті нагадали, що керівник „Росархіву" Володимир Козлов зауважив, що в Росії є документи, датовані 1932-1933 роками, які доводять, що Голодомор 1930-их років не був спрямованою проти України акцією. Разом з тим, він заявив, що поки що „Росархів" не може їх опублікувати, оскільки вони засекречені. В інституті зауважили, що в Росії заперечують Голодомор як геноцид українців, але дивують методи, якими це робиться. „Вони подібні до тих, яких дотримувався один з чеховських героїв: „Цього не може бути, тому що не може бути ніколи", йдеться у повідомленні. Українська сторона не розуміє причини цієї надсекретности і зауважує, що граничні строки утаємничення, як правило, не перевищують 75 років. В інституті зазначили, що Україна неодноразово зверталася до Росії за документальною допомогою у розкритті цієї трагедії, і відзначають, що в Росії не опубліковано жодного збірника свідчень і жодного спеціяльного збірника документів. *(Радіо „Свобода")*

Шестеро загиблих на залізничному переїзді

ТЕРНОПІЛЬ. — 14 лютого шестеро пасажирів автобуса загинули й 10 потрапили до лікарні у висліді зіткнення приміського потягу з автобусом у Тернопільській області. Стан восьми осіб у лікарні називають важким. Один пасажир потяга помер в висліді серцевого атаку. Йому стало погано, коли він побачив місце аварії. За повідомленнями Міністерства з надзвичайних ситуацій, аварія сталася поблизу села Прошово на нереґульованому залізничному переїзді. В автобусі було понад 20 пасажирів. За словами першого віце-прем'єр-міністра Олександра Турчинова, за попередніми даними, причиною аварії було порушення правил дорожнього руху. Причини аварії розслідує урядова комісія. Переїзд не обладнаний рампою, позаяк рух на цій ділянці не вважається інтенсивним. *(Бі-Бі-Сі)*

ЕБРР пообіцяв Ю. Тимошенко допомогти Україні

КИЇВ. — Европейський банк реконструкції та розвитку (ЕБРР) пообіцяв допомогти Україні вийти з фінансово-економічної кризи, заявив 16 лютого президент ЕБРР Томас Світів у ході зустрічі з прем'єр-міністром України Юлією Тимошенко у Кабінеті міністрів. „За останні роки ЕБРР інвестував в Україну близько 4 млрд. евро. Ми сподіваємося, що це буде сприяти вступові і приватних інвестицій", – сказав Т. Світів. За його словами, тепер сторони зустрічаються у важкий час, коли у світі вирує світова криза, і ми дуже б хотіли обговорити з українським урядом, що ми спільно можемо зробити, щоб допомогти Україні подолати важкі наслідки кризи". *(„Кореспондент")*

В Україні згадали загиблих в Афганістані

КИЇВ. — У багатьох містах України у неділю, 15 лютого, відбулися заходи з нагоди вшанування жертв війни в Афганістані 1979-1989 років, в якій Україна втратила майже 3,500 вояків. У Києві в офіційній церемонії біля пам'ятника воїнам-афганцям взяли участь чільні посадовці на чолі з Президентом Віктором Ющенком. У багатьох церквах України відбулися Богослужіння на вшанування пам'яті загиблих вояків та покладення квітів до пам'ятників загиблим воїнам. У Житомирі близько 1,000 осіб взяли участь у вічу, присвяченому річниці виведення радянських військ з Афганістану. В Івано-Франківську відбулося віче-реквієм до 20-ої річниці виведення радянських військ з Афганістану. У Севастополі встановлено дошки 15 загиблим в Афганістані воїнам – вихідцям з Севастополя. У Полтаві річниці виведення війська з Афганістану присвятили відкриття Музею воєнних конфліктів XX ст. Під час радянської кампанії в Афганістані загинуло 15 тис. вояків. Зараз Україна входить до складу 40 країн, які беруть участь в акціях в рамках міжнародних сил сприяння безпеці в Афганістані, надаючи, зокрема, транспорт. *(Бі-Бі-Сі)*

Український фотограф став переможцем „World Press Photo"

КИЇВ. — Київський фотограф Гліб Гараніч став переможцем найавторитетнішого в сфері фотожурналістики конкурсу „World Press Photo of the Year". Український фотокореспондент аґентства „Reuters" завоював третє місце в номінації „Гарячі новини з місця подій" завдяки своєму кадрові з грузинського міста Ґорі. На фотографії зображений чоловік, який притискає до себе тіло свого брата, убитого при бомбардуванні міста російською авіяцією під час серпневого збройного конфлікту між Росією і Грузією в 2008 році. Раніше фоторепортаж Г. Гараніча з Ґорі викликав скандал – деякі російські засоби масової інформації звинуватили фотографа в інсценуванні ситуації, а також сфальсифікували інтерв'ю з ним. Після цього аґентству „Reuters" довелося публікувати оригінали фотографій, щоб довести дійсність репортажу. Головна нагорода конкурсу цього року дісталася американському фотографові Ентоні Суо за кадр, зроблений для видання „Time". У конкурсі брали участь понад 5.500 фотографів з 124 країн світу. Церемонія нагородження відбудеться в Амстердамі 2 травня. Конкурс проводиться щорічно, починаючи з 1955 року. Найкращим фото минулого року стала праця британського фотографа Тіма Гетерінґтона, на якій відображений стомлений вояк. *(„Кореспондент")*

3.5 млн. українців працюють у Росії

МОСКВА. — У 2008 році в Росії офіційно працювало 10.2 млн. трудових міґрантів. За даними Федеральної міґраційної служби (ФМС) Росії, левова частка „ґастарбайтерів" приїхала в країну з України – 3.5 млн. осіб. Друге за чисельністю місце займають міґранти з Казахстану. В основному українці заробляють на хліб на будівництвах, у добувній промисловості та домашньому услуговуванні. І навіть незважаючи на те, що у зв'язку з кризою роботи в будівельному секторі знизилися, у Москві, Підмосков'ї та навколо Санкт-Петербурґу ведеться активне будівництво приватних будинків, де і працюють українські „ґастарбайтери". Водночас українські експерти називають дані ФМС завищеними. „За офіційними даними, число українських міґрантів у Росії становить близько 200 тис. осіб", – говорить координатор проєкту дослідження української трудової міґрації Національної Академії Наук України Ігор Марков. За дослідженням правозахисної організації „Human Rights Watch", трудові міґранти, що приїжджають у Росію на заробітки, стають жертвами господарів, які повсюдно затримують їм платню, роблять невиправдані відрахування, відмовляються оплачувати виконану працю. *(„Кореспондент")*

За прикладом Дрездену та Берліну

ЛЬВІВ. — За фінансуванням німецького банку „KfW", який надав містові ґрант у 500 тис. евро, здійснюється проєкт оновлення. Німецькі експерти вже встигли проаналізувати транспортну інфраструктуру міста і окреслити основні напрямки праці. За приклад візьмуть, найімовірніше, стратегії транспортного руху Берліну та Дрездену. Не виключено, що стратегією буде передбачено закриття центру міста для проїзду громадського автотранспорту, а ще – появу велосипедних доріжок. *(„Німецька хвиля")*

КОМЕНТАР З ПРИВОДУ

Сепаратизм смішний, але...

ПАРСИПАНІ, Нью-Джерзі. – Тяжко позбутися думки, що теперішня внутрішньополітична роз'єднаність України, взаємна ворожнеча між гілками влади комусь дуже потрібні, хтось дуже поспішає сповна використати цей момент для підважування зовнішньополітичної стабільности незалежної Української держави. Цей „хтось" добре відомий...

Два тижні тому, 9 лютого, активісти так званої „Донецької Федеративної Республіки" (ДФР) роздавали на площі Леніна в Донецьку листівки з повідомленням про свій „третій з'їзд, який проголосив державний суверенітет ДФР..." і з відповідною декларацією про те, що в цій новій „державі" буде панувати „демократичний Русизм як єдина ідеологія Суперетносу Русів" і що ДФР включає в себе, крім Донеччини, Запорізьку, Дніпропетровську, Луганську, Харківську і Херсонську області, а державна політика ДФР полягатиме у „відновленні російської національної єдности, тобто єдности трьох гілок російського суперетносу – великоросів, малоросів і білорусів".

Організатори з'їзду закликали Москву „стати на захист російського Донбасу" і допомогти йому позбутися „української окупації".

Ой-ой, тримайте мене вдвох, бо одному нема чого... Це навіть не театр, бо й на сцені у виставах буває більше дійових осіб, ніж „делеґатів" антиукраїнського з'їзду в Донецьку: заледве набралося їх з 10. Та все одно сміятися з цього не хочеться: промосковські сили не склали свої прапорів навіть після рішення суду в листопаді 2007 року, згідно з яким організація „Донецька Федеративна Республіка" була ліквідована.

І ще й тому не смішна, при усій своїй жалюгідності, ця вовтузня, що дуже вже синхронно вона розвивається – водночас на сході України, в Криму і в Закарпатті. І всі мовчать – уряд, Президент, парлямент. В цій ситуації тільки й залишається, що цитувати крайньо правого провідника Всеукраїнського об'єднання „Свобода" Олега Тягнибока: „Українська влада не є українською по суті. Вона не розуміє, що треба всіма методами захищати територію, територіяльну цілісність і національний суверенітет держави. Відповідно, Служба безпеки України не живе відірвано від цієї ж влади. Тому СБУ, яка мала б у першу чергу займатися цими проблемами, за них не береться. Або займається ними формально. Бо коли відбувався з'їзд тих же „підкарпатських русинів", чому на територію України впустили кілька десятків чужоземних делеґатів? Суди, прокуратура, міліція, СБУ приватизовані політичними партіями, які є при владі і які, в свою чергу, є власністю кримінально-олігархічних кланів...".

Перебільшення в цій цитаті не зашкодить, хоч не можна сказати, що СБУ зовсім бездіє. Тимчасово виконуючого обов'язки голови Валентина Наливайченка „реґіонали", комуністи, „бютівці" і литвинівці тому й не хочуть затвердити на цій посаді, що їм не до вподоби його виразна проукраїнськість.

Цими днями В. Наливайченко добре діяв на випередження, оприлюднивши інформацію, що антиукраїнські акції готуються в Одесі і що їх фінансує Москва, зокрема депутат Державної Думи Росії Костянтин Затулін, якому, за його відвертий шовінізм, вже двічі було заборонено в'їжджати на територію України.

Дещо суттєве повідомив В. Наливайченко і про ситуацію в Закарпатті: політичний русинізм, аж до створення „русинського сойму" і до проголошення области „автономією" – це не громадська діяльність, а провокація двох-трьох осіб, яким за це платять з-за кордонів України. В. о. обов'язки голови СБУ прямо сказав: платить Москва. Тепер справа стосовно організаторів сепаратизму в Закарпатті перебуває в суді.

Бідна Росія, яка, попри нафтодоляри, ледве виживає, знаходить великі гроші на політичні диверсії проти України. Тому це вимога не лише правого О. Тягнибока: треба всіма методами захищати територіяльну цілісність і національний суверенітет держави.

В. Наливайченко свідчить: „Рік тому ми говорили, що структури, наближені до уряду Москви, до пана [Юрія] Лужкова, причетні до незаконних операцій у Севастополі. Мова йшла про певні фінансові махінації з будівництвом. Потім ці кримінальні гроші, зароблені на нашій же території, вкладаються в антиукраїнські проєкти".

Але ж якщо подібне діялося і рік тому, і діється сьогодні, то справді – що робить СБУ?

Петро Часто

Міністер...

(Закінчення зі стор. 1)

Народної самооборони", більшість з котрої переметнулася до Бльоку Ю. Тимошенко й увійшла до урядової парляментської коаліції. Ксенія Ляпіна, депутат з групи „За Україну!", назвала звільнення В. Пинзеника „кроком до дефолту", тобто до фінансового банкрутства держави.

„Країна – в небезпеці, і ця небезпека посилилася через рішення про звільнення В. Пинзеника", – сказала К. Ляпіна.

На її думку, практично є неможливим у сьогоднішніх умовах знайти кандидатуру на посаду міністра фінансів, яка б створила і реальний бюджет, і задовольнила б бажання прем'єр-міністра".

Крок В. Пинзеника назад Прем'єр Ю. Тимошенко вміло використала для підкреслення контрасту між сильними політиками, як от, розуміється, вона і всі ті, що стоять справа від неї, і слабохарактерними, як от, мовляв, міністер фінансів: „Виклики світової фінансової кризи не всі чиновники переносять. Не всі чиновники можуть працювати в екстремальних умовах. Не всі чиновники можуть адекватно реаґувати на виклики, й тому найслабкіші залишають свої бойові позиції...".

„Бойові позиції" – це добре звучить. Зостається лише зрозуміти, хто і за що там воює...

У Києві, на засіданні РНБО

Президент України Віктор Ющенко і прем'єр-міністер Юлія Тимошенко на засіданні Ради національної безпеки і оборони.
Фото: прес-служба Президента України

КИЇВ. – На засіданні Ради національної безпеки і оборони (РНБО), яке відбулося 10 лютого, Президент України Віктор Ющенко звинуватив Прем'єр-міністра Юлію Тимошенко в корупції. „У вас все тримається на хабарі!" – заявив він.

Ю. Тимошенко порадила В. Ющенкові звернутися до суду: „Якщо є порушення закону – відкривайте кримінальну справу".

На це Президент відповів, що суди перебувають під контролею Ю. Тимошенко.

„До суду, який ви контролюєте? Сьогодні ви йдете по трупах заради своєї мети!" – обурився В. Ющенко. *(„Кореспондент)*

Полонені моряки повернулися додому

Президент України Віктор Ющенко 13 лютого зустрічає моряків з „Фаїни" у Бориспoлі. *Фото: прес-служба Президента України*

КИЇВ. — У п'ятницю, 13 лютого, в Україну повернулися звільнені з полону сомалійських піратів моряки судна „Фаїна". Стан здоров'я усіх прибулих, які перебували в полоні майже чотири місяці, задовільний.

Зустрічати екіпаж на летовище „Бориспіль" прибули Президент Віктор Ющенко, їх рідні та українські чиновники.

Президент назвав головним досягненням акції факт, що тривале ув'язнення закінчилося без людських жертв з української сторони, відзначив професійність дій українських спецслужб, які відповідали за акцію, подякував США та Кенії, які надавали допомогу заручникам під час утримання та після звільнення.

Президент також заявив про пляни України приєднатися до спеціяльної міжнародної акції, яка має на меті захист від сомалійських піратів. Україна зацікавлена у супроводі військових кораблів. (*„Голос Америки")*

Нові поштові ціни в США

З 11 травня поштова служба США впроваджує нові, підвищені ціни на поштові послуги. Пересилання звичайного листа в межах країни коштуватиме 44 центи: за кордон – 98 центів (в Канаду і Мексику – 79 центів). За поштову картку на терени США треба буде платити 28 центів. Про інші ціни можна дізнатися на інтернет-сторінці USPS Mailing Services Prices або на пошті.

Заощадити можна, купуючи вже тепер поштові марки з написом „Forever" замість ціни, які будуть придатні також після підвищення цін. *(USPS)*

АМЕРИКА І СВІТ

Б. Обама підписав антикризовий плян

ДЕНВЕР, Кольорадо. — Президент США Барак Обама підписав у вівторок, 17 лютого, у Денвері, Кольорадо, прийнятий наприкінці минулого тижня Конґресом США антикризовий плян на 787 млрд. дол. Плян, „Американський акт відродження та реінвестицій," передбачає вливання в американську економіку з федерального бюджету 787 млрд. дол. 212 млрд. дол. передбачено на податкові субсидії для підприємництва та фізичних осіб, 267 млрд. дол. – у вигляді прямих бюджетних вливань і 308 млрд. дол. – у вигляді бюджетних асиґнувань, призначених на модернізацію інфраструктури та наукові дослідження. Окрім того, плян містить у собі протекціоністські заходи під загальним гаслом „Купуйте американське". Це означає, що для всіх проєктів, фінансування яких буде здійснюватися в рамках антикризового пляну, повинні будуть закуповуватися товари лише американського виробництва. Основні торговельні партнери США – Канада і Евросоюз – уже попередили, що цей крок може викликати відповідні протекціоністські заходи. Як заявив Президент США, „ми скеруємо зусилля американців на виконання тієї праці, яку необхідно здійснити в критичних галузях, які так довго перебували в занедбаному стані. Ця праця покладе початок справжнім і тривалим змінам для майбутніх поколінь". Б. Обама неодноразово зазначав, що прийнятий жмут заходів з оздоровлення економіки дозволить створити 3.5 млн. нових місць праці. За словами аналітиків президентської команди, у висліді схвалених заходів до 2010 року рівень безробіття знизиться до 7 відс. з нинішніх 7.3 відс. *(„Кореспондент", „Голос Америки")*

Збільшиться військо США в Афганістані

ВАШІНҐТОН. — Президент Барак Обама схвалив відрядження до Афганістану додаткових 17 тис. американських військових. У письмовій заяві Президент повідомив, що додаткові війська потрібні для стабілізації становища, яке, за його словами, погіршується. Під час виборчої кампанії Б. Обама обіцяв зосередити військові зусилля США не на Іраку, а на боротьбі з „Талібаном" в Афганістані. Президент Б. Обама каже, що становище в Афганістані та Пакистані „вимагає негайної уваги та швидких дій". 12 тис. додаткових американських військових мають прибути до Афганістану навесні. Ще 5,000 прибудуть влітку. Тепер в Афганістані розташовані приблизно 35 тис. військових. Під час виборчої кампанії Б. Обама доводив, що становище в Афганістані стратегічно важливіше, ніж справи в Іраку. *(Бі-Бі-Сі)*

Франція визнала відповідальність за „Голокост"

ПАРИЖ. — Верховний суд Франції визнав, що французька держава дозволила і частково сприяла депортації євреїв до концентраційних таборів без примусу з боку нацистів під час Другої світової війни. Водночас суд визнав, що Франція виплатила компенсації, „наскільки це було можливо за завдані втрати" рідним загиблих. Цим рішенням Франція недвозначно визнала ролю французької держави у катастрофі європейського народу, зазначають оглядачі. У період з 1942-го по 1944 рік близько 76 тис. євреїв було депортовано з Франції пронацистським урядом Віші. У 1995 році тодішній президент країни Жак Ширак офіційно визнав відповідальність Франції за депортацію французьких євреїв. Це поклало кінець усім минулим двозначним заявам урядів країни, які робилися протягом багатьох десятиліть. Попередні адміністрації завжди звинувачували у злочинах або нацистську Німеччину, або уряд Віші, і не визнавали відповідальности французької держави. Верховний суд оголосив своє рішення в понеділок, 16 лютого, після того, як паризький суд звернувся до нього в зв'язку з позовом дочки одного депортованого єврея, що загинув в Освенцімі, про виплату компенсації державою. Донька в'язня домагалася компенсації за моральний і матеріяльний збиток, який нанесено їй під час і після німецької окупації. *(„Кореспондент")*

США визнали підсумки референдуму у Венесуелі

ВАШІНҐТОН. — 17 лютого США обережно визнали висліди референдуму, що відбувся минулої неділі, 15 лютого, у Венесуелі про скасування обмеження на переобрання президента та інших виборних керівників держави. Державний департамент США відзначив „громадянський дух" референдуму, одночасно вказавши на необхідність представникам влади Венесуелі, котрі обираються, „діяти демократичними методами". Міжнародні спостерігачі, у тому числі представники з країн Латинської Америки та Европарляменту, спостерігали за ходом референдуму, також заявили, що голосування було вільним і чесним. 15 лютого за скасування обмежень на переобрання президента країни і всіх виборних керівників держави висловилося 54 відс. громадян Венесуелі, проти – 45 відс. Прийняття поправки до конституції дозволяє президентові Венесуелі Уґо Чавесу, який перебуває при владі десять років, знову висунути свою кандидатуру на виборах 2012 року на новий шестирічний період. *(„Кореспондент")*

Дж. Ґреґ відмовився очолити Департамент торгівлі США

ВАШІНҐТОН. — В кабінеті, який формує Президент Барак Обама, місце Секретаря Департаменту торгівлі все ще лишається порожнім. Останній з його обранців на цей пост Джадд Ґреґ, сенатор-республіканець від штату Ню-Гемшир, несподівано відкликав свою кандидатуру, посилаючись на нездоланні розбіжності з Президентом Б. Обамою: „Як тільки ці питання почали з'являтися і викристалізовуватися, я усвідомив, що не підходжу і не почуватимусь зручно на цій праці. Буде несправедливо до Б. Обами бути членом команди, але не належати до неї на всі 100 відс. У письмовій заяві бюро Дж. Ґреґа щодо причини відходу вказує на підхід Б. Обами до пляну порятунку економіки і перепис населення наступного року, який вплине на формування виборчих округів. Це вже другий з черги кандидат не погодився очолити Департамент торгівлі після Била Річардсона, у зв'язку з слідством в штаті Ню-Мексико. Коментуючи ситуацію, Президент Обама зазначив: „Я б не хотів, аби люди подумали, що республіканці та демократи не можуть співпрацювати. Я продовжуватиму над цим працювати". Сам сенатор Дж. Ґреґ прагне виконувати ролю з'єднуючої ланки між Президентом і республіканцями у Конґресі: „Буде багато питань, до розв'язання яких я б хотів бути причетним, і сподіваюся, успішно представлятиму позиції Президента, тому що є багато праці, і я до неї готовий". Щоправда, сенатор зазначив, що, правдоподібно, не домагатиметься переобрання у Сенат у 2010 році. *(„Голос Америки")*

„Гамас"погодився на перемир'я з Ізраїлем

ЄРУСАЛИМ. — Про перемир'я з Ізраїлем 13 лютого повідомив єгипетську сторону заступник глави Політбюро палестинського руху „Гамас" Муса Абу Мазрук. Саме за посередництвом Каїру Ізраїль та „Гамас" ведуть переговори. Йдеться про перемир'я на півтора року. На цей час Ізраїль відкриє у Смузі Ґази усі прикордонні пункти, і обидві сторони припинять військові дії та будь-яку аґресію. Офіційно оголосити про перемир'я має єгипетська влада найближчими днями. Перемови між Ізраїлем та „Гамасом" тривали майже чотири тижні, з 18 січня. Саме тоді палестинці склали зброю. А днем раніше Ізраїль завершив свою акцію „Литий свинець" а Смузі Ґази. За три тижні акції загинуло близько 1,300 палестинців і 13 ізраїльтян. Тель-Авів розпочав її у відповідь на постійні обстріли палестинських бойовиків. *(„5 канал")*

До уряду Савдійської Арабії вперше увійшла жінка

РІЯД, Савдійська Арабія. — Савдійська жінка вперше увійшла до складу кабінету міністрів королівства, повідомило в суботу, 14 лютого, місцеве телебачення. Відому працівницю системи освіти країни Нуру аль-Фаіз, яка займала раніше посаду директора жіночої філії Інституту адміністрації, призначено заступником міністра освіти. Це найвища посада, яку коли-небудь займала жінка в уряді Савдійської Арабії. Вона замінить на цій посаді одного з принців королівської родини. Король Абдала, який вступив на престіл в 2006 році, під час першої реорганізації кабінету міністрів змінив міністрів освіти, культури та інформації, охорони здоров'я та юстиції. Декретом короля реорганізовано також вищий законодавчий орган країни, Раду улемів (шаріятських богословів), і призначено нового директора релігійної поліції моралі. Новим директором савдійського валютного аґентства (Центрального банку) став Мухамед аль-Джасер. *(„Кореспондент")*

США вітають жест з боку Афганістану

ВАШІНҐТОН. — Президент Барак Обама привітав готовість афганістанського керівника Гаміда Карзая приєднатися до стратегічної аналізи чинної політики Вашінґтону щодо Афганістану та Пакистану. Про це повідомив спеціяльний посланник США Ричард Голбрук після зустрічі з останнім. Питання політики США щодо даного реґіону новий спеціяльний посланник США з питань Афганістану і Пакистану Р. Голбрук обговорив з президентом Г. Карзаєм під час візити до Кабулу у неділю, 15 лютого. Афганський провідник сказав, що делеґація на чолі з міністром закордонних справ Афганістану, прибуде до Вашінґтону, щоб взяти участь в аналізі, яка влючатиме перегляд американських військових дій проти дедалі зростаючого в країні войовничого угруповання „Талібану". Точної дати для проведення аналізи покищо не оголошено, однак, припускається, що США хотіли б завершити його до зустрічі країн НАТО у квітні. Президент США Б. Обама переосмислює американську стратегію контртероризму в реґіоні. У найближчі дні він збирається оголосити, скільки саме додатково вояків ще буде послано у той реґіон. Р. Голбрук вже відвідав Пакистан, а з Афганістану поїхав до Індії. *(„Голос Америки")*

Г. Клінтон розпочала першу заокеанську візиту

ВАШІНҐТОН. — Держсекретар США Гіларі Клінтон 16 лютого почала з Азії свою першу на цій посаді заокеанську візиту. Г. Клінтон наголосить на зацікавлености США в азійському реґіоні, проте, не говоритиме про жодні значні зміни в американській зовнішній політиці. Раніше глави дипломатичних відомств США здійснювали свої перші поїздки до Европи чи на Близький Схід. США та Японія мають намір зміцнювати своє партнерство в галузі політики безпеки. Про це 17 лютого домовилися Державний секретар США Г. Клінтон і японський міністер закордонних справ Гірофумі Накасоне. Обидві країни мають намір також посилено сприяти вирішенню конфлікту навколо атомної програми Північної Кореї. „Ми добре знаємо, що нам треба співпрацювати в подальшому, зокрема для подолання фінансової кризи, від якої страждають наші країни", – вказала Г. Клінтон на ще один з актуальних напрямків співпраці між США та Японією. З Японії Г. Клінтон розпочала свою першу закордонну подорож на посаді Секретаря Державного департаменту. Далі вона відвідає Індонезію, Південну Корею та Китай. *(Радіо „Свобода", „Німецька хвиля")*

Пожежі в Австралії

Світовий Конґрес Українців (СКУ) занепокоєний ситуацією, що склалася у Вікторії, Австралія, яку Прем’єр-міністр Австралії Кевін Рад назвав „масовим вбивством”. За даними засобів масової інформації, в Австралії в результаті пожеж загинуло 180 осіб та знищено більше 1,000 будинків. Вогонь охопив площу близько 3,000 кв. км. Ситуація й досі залишається напруженою.

11 лютого на адресу СКУ надійшла дуже сумна вістка про те, що згоріла оселя „Карпати" осередку Спілки Української Молоді ім. гетьмана Івана Мазепи у Мельбурні.

СКУ висловлює глибоке співчуття всім, хто постраждав від цього стихійного лиха і втратив своїх рідних та близьких. Ми віримо, що сумівська громада об’єднає свої сили та якнайшвидше відбудує оселю „Карпати" .

Євген Чолій,
президент СКУ
Стефан Романів,
генеральний секретар

На здобуття Національної премії України ім. Т. Шевченка 2009 року

КИЇВ. – Комітет з Національної премії України ім. Тараса Шевченка повідомляє, що на здобуття цієї нагороди в 2009 році до комітету надійшло 68 подань. До участи в конкурсі на здобуття найвищої національної нагороди України в галузі літератури та мистецтва таємним голосуванням у другій турі комітет допустив такі твори та роботи:

Михайло Андрусяк – документально–художня трилогія „Брати грому“, „Брати вогню“, „Брати просторів“; Віктор Баранов – книга прози „Смерть по-білому“; Павло Гірник – книга поезій „Посвітається“; Степан Гостиняк (Словацька Республіка) – книга поезій „З історії самооборони“; Валерій Гужва – книга поезій „Вертоград“; Григорій Лютий. – роман-пісня „Мама-Марія“; Василь Портяк – книга „Новели“; Софія Грица – книга „Українські народні думи“, нарис „Українська фольклористика XIX-початку XX ст. і музичний фольклор“; Володимир Мельниченко – документально-публіцистична книга „На славу нашої преславної України (Тарас Шевченко і Осип Бодянський)“; Володимир Гарбуз – цикл станкових картин „Краєвиди Наддніпрянщини“, цикл пейзажів „Барви рідного краю“; Віктор Гонтаров – серія полотен „Мій Гоголь“ та цикл живописних робіт „Рік 33. Україна“, „Затемнення“, „Лихоліття“, „Рік 33. Останній Кобзар“, „Селяни“, „Подвір’я мого дитинства“; Зеновій Кецало – акварелі, живопис та графіка в циклах „Пам’ятки архітектури“, „Шевченківські місця“, „Седнівські, бойківські, гуцульські мотиви“, портрети видатних особистостей; Віктор Ковтун – серія живописних полотен „Моя земля“; Кость Лавро – ілюстрації до творів класиків вітчизняної літератури та монументальні розписи на тему українських народних казок у Державному академічному театрі ляльок; Михайло Надєждін – серія полотен „Світ живопису“; Віктор Наконечний – серія картин народного малярства; Лариса Кадирова – жіночі образи у моновиставах „Посаг кохання“, „Сара Бернар“, „Бути“ та у виставі „Всі ми киці і коти“; Леонід Тома (автор сценарію), Євген Головатюк (режисер-постановник), Михайло Голубович (виконавець ролі Тараса Бульби) – вистава „Тарас Бульба“ Запорізького академічного обласного українського музично-драматичного театру ім. Володимира Магара; Михайло Чемберджі – музика до балету „Даніела“, поетично-музичних композицій за творами Івана Франка, Т. Шевченка та кінофільму „Богдан-Зиновій Хмельницький“.

Комітет з Національної премії України ім. Тараса Шевченка

Ім’я Петра Калнишевського присвоєне прикордонній заставі

КИЇВ. – З метою вшанування пам’яті Петра Калнишевського – останнього кошового отамана Запорозької Січі, видатного державного, політичного діяча і полководця XVIII ст. та враховуючи високий професіоналізм і вагомий внесок у зміцнення охорони державного кордону України особового складу відділу прикордонної служби „Шалигіне“ Сумського прикордонного загону Східного реґіонального управління Державної прикордонної служби України указом Президента України Віктора Ющенка цьому відділові 10 лютого присвоєно ім’я Петра Калнишевського. (*Прес-служба Президента України*)

* * *

Четверту на Сумщині прикордонну заставу европейського зразка було відкрито в селищі Шалигіне Глухівського району 18 липня 2006 року. Застава створена тут у 2001 році. Прикордонникам спочатку було надане в оренду приміщення колишньої селищної лікарні, а незабаром передано у власність прикордонного відомства іншу будівлю на території військового містечка.

Відтоді застава відвернула багато порушень кордону України. 19 січня цього року, наприклад, прикордонники опівночі затримали троє саней в кількох метрах від державного кордону. Візники намагалися перевезти через кордон понад 3,000 ікон, близько 2,500 ладанок, понад 700 хрестів та хрестиків, понад 3,000 свідоцтв про хрещення та вінчання, стрічки з молитвами, підвіски з зображенням святих та понад 2,000 браслетів. Попередня вартість церковного майна становить близько 200 тис. грн. *(Інтернет-сторінка Сумської обласної адміністрації)*

ДО 70-РІЧЧЯ КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ

Найменшій з Україн він повернув життя

В Україні почалося широке відзначення 70-річчя Карпато-Української держави, яке припадає на середину березня цього року. Серед заходів – науково-практичні конференції, виставки мистецьких творів, літературні вечори, презентації нових видань, присвячених цьому важливому ювілеєві. Нижче вміщуємо рецензію на одне з таких видань (Микола Зимомря. „Провісник доби. Авґустин Волошин. Цикл культурологічних бесід“. Бесіда 24 /Українське богословське товариство. Науково-культурологічне товариство „Бойківщина. Дрогобич: „Коло“, 2006. – 104 стор.)

Сергій Панько,
Ню-Йорк

Книжка „Провісник доби“ Миколи Зимомрі, хоч і з’явилася вже два роки тому, стане в пригоді дослідникам розвитку педагогічної думки в Україні. Вона дієво допоможе лекторам у висвітленні історії проголошення Карпатської України, на чолі якої стояв педагог і просвітитель о.Авґустин Волошин (1874-1945), посмертно удостоєний звання Героя України. Діяльністю цієї визначної особистости підтверджується відоме в історії явище: у державницьких змаганнях поневолених народів провідну ролю часто відіграють не так природжені політики, як світлі уми з високим авторитетом релігійного діяча та вченого.

Героїчний патріотичний чин о. А. Волошина проявився у 1938-1939 роках, після розчленування та розпаду Чехословацької республіки. Важливо, що то був момент утвердження української державности в Карпатах. А збройний опір січовиків окупантам навесні 1939 року вістував початок Другої світової війни.

Автор у чотирьох розділах розглядає факти з життя та політичної, просвітницької, духовної діяльности прем’єр-міністра, згодом президента Карпатської України. Заспів до розповіді – на першій сторінці книжки. Це надісланий Дмитром Павличком і фототипічно відтворений автограф вірша, рядок з якого підказав назву цієї рецензії. У порівняно невеликій за обсягом монографічній праці авторові вдалося показати, як родинне оточення, характер освіти, педагогічна та пастирська діяльність вигартували переконаного державника. У критичний момент долі в 1945 році, бувши на той час уже не президентом і не політиком, а ректором Українського Вільного Університету в Празі, А. Волошин не завагався піти на смерть у пазурі імперського ката, не зрікся своїх ідей та переконань.

У книжці в головних рисах (стор.14-25) подано обставини посиленої мадяризації шкільництва та Церкви у Закарпатті на зламі XIX і XX ст. Розповідається про спротив винародовленню з боку поступовіших діячів греко-католицького клиру. Саме тоді А. Волошин здобував світську та духовну освіту, починав душпастирську місію. Часи були непевні. Після 1867 року на Дунаї запанувало австро-угорське дуалістичне правління, і королівська адміністрація Угорщини дістала вільну руку в порядкуванні своїми внутрішніми справами. Маючи на історичних землях королівства понад половину немадярського населення, Будапешт удався до нефортунних заходів, аби по-більшовицьки свавільно знівелювати мовні відмінності, будь-що досягнути національної однорідности, а відтак і політичне майбутнє Великої Мадярщини. У річниці цього згубного для народів пляну в 1907 року до шкільництва запроваджено так званий „закон Апоні“, який не залишав місця для рідномовної освіти.

Вплив подібних заходів на духовне життя закарпатців виявився, можливо, ще ядучішим, ніж наслідки Валуєвського циркуляру для підросійської України. Національна свідомість горян не йшла далі конфесійної руськости, і навіть на початку XX ст. залишалася на рівні „Зорі Галицької" середини XIX ст. Заборолом проти мадяризації залишалося побожне деклямування поезії Духновича „Я русин бил, єсмь і буду..." У найхимернішому сні не приснилося б, що святі для свого часу слова в наш час можуть дати привід для несумлінних та злісних перекручень...

Тим часом у ставленні до населення колишнього Руського воєводства („Льодомерії") та й інших захоплених земель Польського королівства Відень, віддаймо йому належне, діяв розважливіше. Маючи значно більший досвід, Габсбурґи розуміли неможливість понімеччення слов’ян. Свою вигоду цісарський двір шукав у почерговій позірній підтримці одного національного елементу супроти іншого. Тим то на тлі Закарпаття доля українського суспільного життя та друку у Східній Галичині була, умовно кажучи, сприятливіша. Позначалися й інші чинники, і національний рух не втрачав на силі.

Саме у строкатій історії тих п’ятьох десятиліть (1863–1913) загніздилася розбалансованість первнів українського націєтворення у складі різних адміністративних організмів. А проте тверді ідейні переконання А. Волошина викристалізувалися за якийсь десяток років: від вимушеного дотримання мовного режиму в перші роки праці в навчальних закладах підугорського Закарпаття (1904) до демостративної поїздки у Львів (1916) на похорон Івана Франка (стор. 20-21). Як на вияв найвищої пошани вірян, М. Зимомря вказує, що серед пастви о. Авґустина називали „батько Волошин" (стор. 24) – до цього подібної народної любови удостоївся тільки будитель XIX ст. Олександер Духнович (стор. 24).

До найбільш плідного періоду життя о. А. Волошин підійшов високопрофесійним педагогом, знавцем теоретичної та практичної дидактики, засновником і видавцем просвітянських газет та журналів, головою Християнської народної партії, депутатом парламенту в Празі. М. Зимомря наголошує, що однією з найбільших наукових

(Закінчення на стор. 21)

Енерґетична безпека України – під загрозою

В сучасних геополітичних обставинах все значнішу ролю відіграє економічний чинник, а його вістрям є енерґетика, зокрема газ і нафта. Хто їх має більше, як от Росія, той намагається дістати від цього й політичні вигоди. На жаль, для Москви це не просто вигоди, а все ті ж імперські зазіхання на територію і свободу сусідніх народів, особливо нашого, українського. Недавній українсько-російський газовий конфлікт засвідчив, що свій великодержавний „ренесанс“ Кремль хоче здійснити саме за рахунок України, за рахунок економічної і політичної дестабілізації українського суспільства. Висновок з цього може бути один: енерґетична безпека є запорукою безпеки політичної, запорукою самої державної незалежности і суверенности України.

Чи дає підстави для заспокоєння газовий контракт, який привезла з Москви український прем’єр Юлія Тимошенко? Ні. У цьому переконані ледве не всі европейські і американські енерґетичні експерти. В цьому переконаний і Президент Віктор Ющенко. Бо, по-перше, Україна ледве спромоглася заплатити за спожитий у 2008 році газ, хоч він постачався за ціною 179.5 дол. за 1,000 кубометрів. То як же Україна зможе платити удвічі вищу ціну? По-друге, контракт передбачає, що Україна зобов’язується щороку протягом 10 років купувати 50 млрд. кубометрів газу, а в такій кількості нема потреби. В 2008 році Україна спожила газу 62 млрд. кубометрів, але 20 млрд. з них – то був її власний газ. То нащо ж зобов’язуватися купувати його більше, ніж потрібно? Тим паче, що за умовами контракту цей чужий газ заборонено перепродавати.

Сюди стосується прикрий внутрішній український недолік: країна споживає від 60 до 70 млрд. газу щороку – більше, ніж Еспанія чи Італія, у п’ять разів більше, ніж Польща, яка вибудувала значно потужнішу економіку, ніж українська, хоч Україна має незрівняно більший економічний потенціял. Та от біда: українська влада настільки роз’єднана, антагонізована, відірвана від першочергових завдань країни, що нема кому предметно зайнятися цим потенціялом. Ще й навпаки – олігархічні клани, пов’язані з російським газом, вперто заважають українській прикладній науці переводити в життя перспективні науково-промислові ідеї. Колишній міністер вугільної промисловости Микола Сургай справедливо звинувачує владу України в тому, що вона, на догоду газовим спекулянтам, зменшує видобуток вугілля. Такі ось цифри: в радянський час Україна видобувала щороку 200 млн. тонн вугілля, а в 2008 році видобуток впав до 77 млн. тонн. Ще одне гнітюче порівняння: в радянський час 75 відс. електроенерґії Україна продукувала з українського вугілля, тепер же – тільки 21 відс.

Та й газ перестане бути проблемою, якщо держава лицем обернеться до вчених і промисловців, які, незважаючи на відсутність підтримки, активно працюють в ділянці нових джерел енерґії. Ось що стверджує виконавчий директор незалежної громадської організації – Альянсу „Нова енергія України“ Павло Качур: „Якщо ощадливий, господарський підхід стане пріоритетом державної політики, то протягом двох років ми могли б зменшити імпорт російського газу на 25 млрд. кубометрів, тобто вдвічі. При таких цифрах політичний тиск на Україну стане практично неможливим“.

Справа – за „малим“: за ідейною єдністю та організаційною консолідованістю української державно-політичної еліти.

ЛЮТИЙ В НАШІЙ ІСТОРІЇ...

„Згоряючи, світити в віки...“

21 лютого 1942 року німці розстріляли в Києві, у Бабиному Яру, групу української творчої інтеліґенції. Однією з тих жертв, з тих тяжких для нашої нації втрат була поетка Олена Теліга. Могла ж врятуватися, могла вчасно поїхати з окупованої столиці, якби послухала поради Олега Ольжича. Могла, попереджена іншими друзями, не приходити у той фатальний день до будинку Спілки письменників. Ні, не могла.

„...Я з Києва більше не виїду. Я належу до нього. Тут мусить бути хтось, хто свідомо дивиться в очі смерті і не відступає...“.

„...Я не можу не прийти тому, що боюсь арешту. Я не можу втекти, бо хтось міги би сказати: в небезпеці нас лишила, а перед небезпекою говорила про патріотизм і жертвенність...“.

Міг, але також не захотів піти з будинку Спілки Михайло Теліга, Оленин чоловік – німці затримували тільки письменників. І залишився навіки разом з коханою дружиною у Бабиному Яру...

З раннього дитинства дівчинка, народившись під Москвою, де працював батько, не мала українського виховання. Відтак родина опинилася ще далі від України, у Петербурзі. Але запорукою її майбутньої полум’яної українськости було щось інше, щось таке, що в наші часи є вже великою рідкістю, – освіченість, шляхетність, інтеліґентність, духовний аристократизм родини. Не випадково хрещеною мамою О. Теліги була славнозвісна російська поетка Зінаїда Ґіппіус, дружина ще знаменитішого поета-символіста і релігійного письменника Дмитра Мережковського, котрий, між іншим, походив з українського козацького роду Мережків.

Відразу з початком революції родина Шовгеневих переїхала до Києва. Оленин батько, інженер-гідротехнік Іван Шовгенів, став міністром водних шляхів в уряді Української Народної Республіки. Після національної катастрофи еміґрував з трьома дітьми і дружиною спершу до Польщі, відтак – до Чехо-Словаччини, де у Подебрадах став ректором Української господарської академії.

Ось там і стався випадок якраз для бійцівського Олениного характеру. Спілкуючись з російськими білоеміґрантами, ніби ж освіченими й вихованими людьми, почула від них зневагу до української мови – аж до такої ницости: „собачій язик“. Зірвалася, гримнула кулаком об стіл і крикнула: „Ви – хами! Та собача мова – моя мова! Мова мого батька і матері! І я вас більше не хочу знати!“. З тієї миті почала розмовляти тільки українською мовою. З тієї миті усвідомила, що українство є її долею, її покликанням. Ще там, у Подєбрадах, але вже в українському колі, закохалася у батькового студента Михайла Телігу – бандуриста, колишнього сотника Армії УНР – і вийшла за нього заміж.

Опісля вони виїхали до Польщі, і в той недовгий, матеріяльно скрутний і політично напружений варшавський період у небі української поезії спалахнула нова зірка – О. Теліга. Визнання прийшло відразу з першими ж віршами – стільки в її поетичних образах було і любови, і гніву, так вони хвилювали і будили думки, що такої поетки просто не могло не бути. Відомості посприяла й та обставина, що всі її вірші друкувалися у львівському „Віснику“, який тоді редагував Дмитро Донцов. Є чимало свідчень, що провідний ідеолог українського націоналізму був закоханий в поетку. Цілком могло бути – у неї були закохані всі чоловіки, які знали її. А Д. Донцова й О. Телігу споріднювали гарячі і беззастережні характери, невгасимий ідейний вогонь. В кожному разі, він добре розумів її, і це засвідчує його книжка про неї – „Поетка вогняних меж“, що вийшла через 10 років після трагічної смерти О. Теліги. Ось його загальна оцінка: „Після Шевченка і Лесі Українки, Олена Теліга, одна з чолових поетів „Вісника“, відновила в нашій літературі містично-войовничий дух старого Києва... Жадоба блискучого і сильного життя, глибока свідомість її нації та її самої призначення – згоряючи, світити в віки Божим смолоскипом – ось що вирізняло цю поетку, іноді ніжну й жіночну, а як треба, тверду і горду. Такою вона була, такою була її творчість“.

Не встигла написати більше – всього лише 40 віршів, але належать вони не просто до великої української літератури, бо не просто писалися пером, а поставали з безмежної любови і готовности вмерти за правду і справедливість, вибухали з бездонних і чистих глибин українського духу, щоб назавжди залишитися в ньому .

П. Ч.

СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Видає Український Народний Союз — SVOBODA — Published by the Ukrainian National Association

Головний редактор – Рома Гадзевич

Редактори: Христина Ференцевич, Левко Хмельковський, Петро Часто.

FOUNDED IN 1893
Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays by the Ukrainian National Association, Inc.
at 2200 Route 10, P. O. Box 280, Parsippany, NJ 07054
Svoboda: (973) 292-9800; Fax: (973) 644-9510
E-mail: svoboda@svoboda-news.com Website: www.svoboda-news.com
Postmaster, send address changes to: Svoboda, P. O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054.

Передплата на рік $55.00, на півроку – $35.00. Для членів УНСоюзу $45.00 річно, на півроку – $30.00. За кожну зміну адреси – $1.00.
Чеки і грошові перекази виставляти на „Svoboda“.
Periodicals postage paid at Parsippany, NJ 07054 and additional mailing offices.

Адміністрація „СВОБОДИ“

Адміністратор	– Володимир Гончарик	(973) 292-9800 дод. 3041 e-mail: ukradmin@att.net
Керівник відділу оголошень	– Марійка Осціславська	(973) 292-9800 дод. 3040 e-mail: adukr@optonline.net
Передплата	– Марійка Пенджола	(973) 292-9800 дод. 3042 e-mail: ukrsubscr@att.net

З РЕДАКЦІЙНОЇ ПОШТИ

За цією розповіддю можна створити художній кінофільм

У „Свободі“ 2 січня був поміщений лист-подяка Миколи Підлісного з Канади, автора надзвичайно цікавого, дуже добре написаного спогаду „Довгий шлях до рідної мами“. Розповідь ця тягнулася серією у „Свободі“ протягом кількох тижнів. Редакція газети, самозрозуміло, сподівалася, що цей спогад викличе неабияке зацікавлення читацької публіки, бо вела для нього чимало газетної площі. Таке буває не часто.

Зміст написаного – це пережиття українця-скитальця в Німеччині в часі і після Другої світової війни, коли доводилося рятуватися від більшовицьких людоловів. Це відбувалося деякий час з дозволу західніх союзників, щоб не протиситися Ялтинській угоді і догодити Сталінові. Згодом насильна репатріяція була зупинена тими ж західніми державами, після чого неповоротці до СРСР жили спокійним, хоч бідним життям, у таборах для так званих переміщених осіб.

М. Підлісний, уникаючи репатріяції „на родіну“, виявив неабияку спритність і уміння перехитрити тих людоловів. Різні, нерідко неймовірні пригоди і ситуації, з яких йому завжди щастило рятуватися, викликають подив.

Коли друкувалася ця історія юного М. Підлісного, ми, троє читачів „Свободи“ у містечку Фініксвіл, зустрічалися і обговорювали прочитане. Один з трійки заявив, що може підписатися під написаним, бо пережив в Німеччині майже те саме. Другий поставився скептично до прочитаного.

Моє спостереження є таке: автор розповіді, на жаль, замало обґрунтував і вияснив деякі моменти і складні ситуації. Одна з них сталася, коли він перебував у Франції і пішов до Польського Червоного Хреста, де заявив, що він – поляк з Ченстохови і йому потрібен документ відносно національности, бо папери з дому він загубив. Це він мав сказати польською мовою, що йому вдалося, бо, мовляв, він якийсь час в Німеччині працював з поляком і трохи знав польську мову. Таке скоріше вдалося б українцеві з Галичини. бо там було дуже багато поляків, які слабко говорили польською мовою. У східній Галичині вони жили по селах серед українського населення і більшість з них говорила тільки українською мовою. Про таку мовну ситуацію поляки корінної Польщі знали і насміхалися з поляків, що жили по селах з українцями.

Шкода, що деякі моменти розповіді залишаються загадковими. На мою скромну думку, сюжет розповіді надається до створення фільму.

Володимир Колюбінський,
Фініксвил, Пенсильванія

Комуністична влада вбила село

Перейдемо подумки у часи, коли українське село, за словами Тараса Шевченка, було справді „як писанка“.

На пагорбі в селі пишалася церковка, через село протікала річечка, над якою розпустили свої коси верби, гордилися дуби і стрункі явори, а у воді хлюпалися каченята. Серед розкішних гаїв і садів біліли хати, а далі простягались поля і ліс. У таких селах і на хуторах проживало майже 85 відсотків усього українського населення.

Пригадую з свого дитинства, як мій дядько з дядиною та з моїми батьками (а жили ми у Збаражі), майже кожної неділі після Служби Божої й обіду, перед жнивами, святково вдягнені, ходили на „проходи“ далеко за місто, ще й брали мене з собою, щоб оглядати лани золотої пшениці, жита, ячменю. А поля у нас було багато.

Сталінська комуністична влада знівечила життя українського села. Москва висилала військо, яке насильно забирало, просто грабувало все у господарів, карало смертю, якщо хто чинив опір. Комуністична влада виривала живцем душу у кожного господаря.

Українські села стали цвинтарищами. Безрадні матері плакали над своїми голодними дітьми, що повільно умирали, а з ними умирало і серце кожної мами чи батька, які у розпуці не могли рятувати своїх дітей.

Схилімо наші голови у молитвах за мертвих і ненароджених, за болючі жертви Голодомору страдниці України.

Ірена Чайковська-Павлів,
Монреаль, Канада

В Орані не було посольства

Ще раз дякую за опублікування в „Свободі“ моїх спогадів „Довгий шлях до рідної мами“ і прошу уточнити, що в Орані (ч. 47) не було дипломатичних представництв, бо це мале портове містечко, а посольства були в столиці – місті Алжирі. До Бельгії я поїхав 21 липня 1947 року (ч. 48). Також я не написав, що Україну відвідав в липні 1968 року. Посилаю фотографію, яку увесь час мав з собою як ікону. На ній зфотографовані тітка Явдоха, моя мама, Паша і я. В 1942 році мама дала мені цю світлину, коли проводжала мене в далеку дорогу.

Микола Підлісний,
Оро-Стейшен, Канада

Шукаю книжки Іванки Савицької

Я вже маю 90 літ, але ще роблю, що можу. Дуже хотіла б дістати книжки Іванки Савицької. Де їх можна знайти? Моя адреса: Olga G. Kernitsky, 4703 Five Springs St., Midlothian, VA 23112.

Ольга Керницька,
Мидлотіан, Вірджінія

Шановні читачі!

У листах та статтях, які Ви надсилаєте до „Свободи“, просимо подавати повністю перші імена та прізвища згадуваних осіб, а також подавати свої поштову і електронну адреси, число телефону.

Редакція за загальними правилами преси має право редагувати мову за українським правописом і вдаватися до необхідних скорочень надісланих статтей.

Редакція

СТОРІНКА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

Незабутні, славні річниці

КОЛИ УНСОЮЗОВІ БУЛО 50 РОКІВ

Старанням Відділів УНСоюзу з Метрополитальної округи міста Ню Йорку відбудеться Свято-концерт з нагоди 50-ліття УНСоюзу, в неділю, 5 березня 1944 року (Sunday, March 5, 1944, Carnegie Hall, 57th Street at 7th Avenue, New York, N.Y). Початок концерту в годині 7:30 ввечір.

У програмі возьмуть участь Любка Колесса, світової слави піяністка; Михайло Голинський, славний оперовий співак (акомпаніює панна Оля Дмитрів); мішаний хор під управою проф. Юрія Кириченка.

Бесідники William Henry Chamberlin, визначний американський письменник і журналіст та один з найкращих знавців східньо-европейського питання; Антін Глинка, посол Канадського Парляменту; Clarence A. Manning, професор Колюмбійського університету; Дмитро Галичин, секретар УНСоюзу; Степан Шумейко, редактор „Юкрейніен Віклі".

Цеї самої неділі перед полуднем будуть відправлені в Ню Йорку Благодарственні Великі Служби Божі, а по Службі Божій Панахиди за всіх померлих членів УНСоюзу в Українській католицькій церкві св. Юра та в Українській православній церкві св. Володимира. Пороблено старання, щоб були відправлені Панахиди теж і по всіх українських церквах Ню-Йоркської Метрополітальної округи.

Шановні Члени й Члениці УНСоюзу, Шановні Громадяни Ню Йорку й околиць!

Дня 5 березня обходитимемо 50-ліття УНСоюзу, отже цеї громадської установи, що дала почин нашому зорганізованому народному життю на американській землі. Тому пошануймо цю установу нашою численною участю в концерті. Хай цей день, 5 березня, буде для нас усіх справжнім, великим святом, таким великим, як великою була 50-літня праця УНСоюзу для нашого добра. А звеличаємо цю працю Союзу гідно й достойно тим, що прибудемо громадно на це Союзове свято.

Тикети можна дістати в секретарів поодиноких Союзових відділів або в Головній канцелярії УНСоюзу. Тикети є в ціні: 83 центи, 1.10 дол., 1.65 і 2.20 дол.

Ювилейний комітет
50-ліття УНСоюзу

„Свобода", 18 лютого 1944 року.
Правопис ориґіналу збережено.

КОЛИ УНСОЮЗОВІ БУЛО 85 РОКІВ

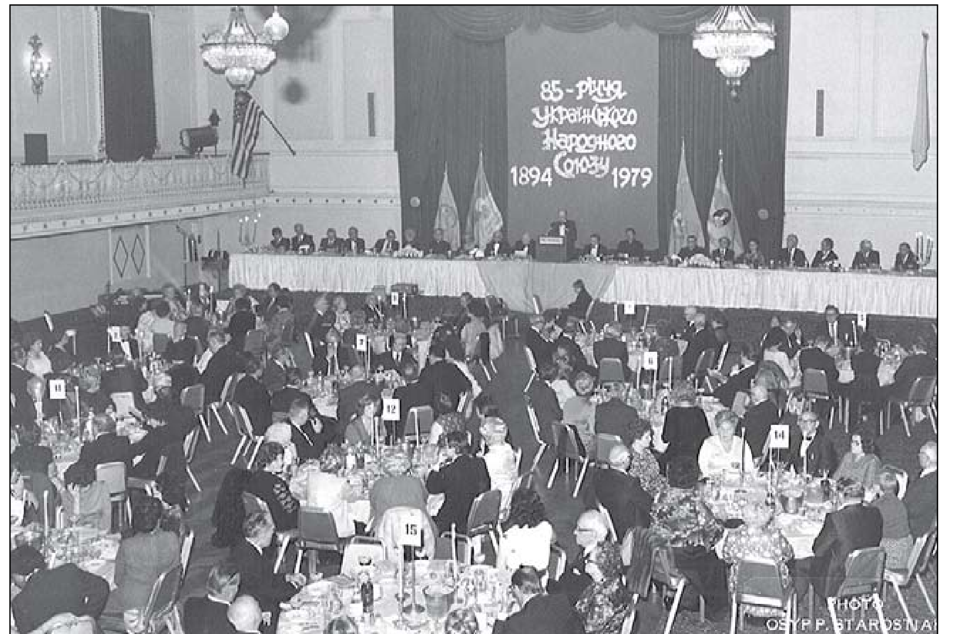

1979 рік. Бенкет у Філядельфії з нагоди 85-річчя УНСоюзу.

Зі спогадів про УНСоюз

...Власними силами УНСоюз побудований, власними силами вдержується і власними силами веде свою працю.

В різних періодах свого існування, як не було тут жодної іншої репрезентації, її функції виконував УНСоюз, виконуючи при цьому всю потрібну працю, в тому числі політичну і пропаґандивну, фінансуючи її з власних фондів, себто з того, що складали його члени. Ті члени рідко були з „високими кваліфікаціями", бракувало не раз тих „кваліфікацій" і в головних урядників Союзу, і в редакторів „Свободи". Але це у великій мірі покривала Велика Ідея, що їх усіх об'єднувала і до добрих діл загрівала.

Це глибока і вічно палаюча любов до Рідного Краю і свого народу в неволі...

Д-р Лука Мишуга, 1954 рік

...Усі погодилися на те, що треба будувати організацію. Тоді о. Констанкевич питається: „Якої організації нам треба? Церковної чи народної?". Отець Обушкевич встав і каже, що краще буде – церковної. На це о. Грушка, що весь час ходив по хаті (він був чоловік низького зросту, але гарячий, рухливий і дуже одвертий; про нього о. Макар казав мені: то малий Гриць, але розумний), каже: „А я кажу, що народної! Я вже навіть цю організацію охрестив! Я вже маю для неї назву: Український Народний Союз! Чи добре я її охрестив?

Всі сказали, що добре, і так при охрещенні о. Грушкою й лишилося...

Денис Голод, 1976 рік

...Хоч кожен думав про те, як йому вертатися до краю, життя робило своє. І він починав поволі привикати до Америки. Як був нежонатий, шукав собі жінки. Думки про поворот він ще ніби не кидав, але все її на дальшу будучність відкладав. Як узяв собі працю, що виглядала на стале заняття, як оженився в Америці, та ще як стали рости тут діти, то хоч би й що він не говорив, але повертатися у старий край він уже не міг. І тоді він починав уже думати про те, як учитися про американське житття, як заснувати громадську організацію, церкву, школу, газету, клюб, а ці організації знову виповнювали його життя так, що він і думати не мав часу про те, щоб до краю на все повертатися...

Теодозій Талпаш, 1976 рік

КОЛИ УНСОЮЗОВІ БУЛО 75 РОКІВ

Здійснилося!

Створення Українського Народного Союзу 22 лютого 1894 року „Свобода", його ініціятор та ідейний виразник, привітала біблійним окликом: „Совершишася!".

Сьогодні, у 75-річчя цієї першої, найбільшої та найзаможнішої української братсько-задопомогової та суспільно-громадської установи в Новому Світі, можна сказати подібно: „Здійснилося!" Здійснилося багато з того, чого бажали, що плянували та про що мріяли піонери – основоположники УНСоюзу.

Український Народний Союз від самого початку свого 75-літнього існування мав три головні завдання, що їх у великій мірі віддзеркалює сама його назва.

Перше завдання – це „союз", це організація, об'єднання людей спільного змагання до спільної мети. Уже в першому заклику до створення УНСоюзу сказано: „Нам потрібна така організація, таке всенародне об'єднання, до якого кожний українець, де б він не жив, міг належати". Це здійснилося поскільки, що УНСоюз упродовж усіх 75 років зберіг свій „всенародний" характер, не зважаючи на багато деяких дуже завзятих і рішучих спроб цей його характер порушити. Правда, далеко не здійснилося ще бажання „об'єднати всіх українців" у цій всенародній організації, але на це існують усі передумови, і це залишається далі головним завданням УНСоюзу.

> *..Із новою зміною обличчя американсько-української громади зміняться знову цілі й методи праці Українського Народного Союзу. Але він стоятиме надалі на сторожі організованости і гідної репрезентації українства.*
> **Іван Кедрин,** 1969 рік

Друге завдання – це взаємна допомога і охорона. В цитованому вже першому заклику сказано, що „один чоловік не в силі піднести важкий камінь, і що „одному важко відкинути від себе нужду", але коли візьметься кілька людей, той „камінь буде двинений скоро".

Грубі мільйони долярів виплатив УНСоюз вдовам і сиротам по смерті їхніх хлібодавців, дальші мільйони виплачено титулом всіляких запомог, мільйони пожертвував УНСоюз на прерізні народні цілі, не кажучи вже про допомогу гіпотечними позичками для будови власних і громадських домів, на будову церков і шкіл. Ніхто більше від УНСоюзу не допоміг своїм членам і громаді „двигати важкий камінь".

Третє головне завдання – це українськість УНСоюзу не тільки в його назві, але й в його змісті. Цей національний характер УНСоюзу чи не найбільше наголошували його основоположники, за нього треба було чи не найбільше змагатись. І це здійснилося.

Український Народний Союз став справжньою „українською твердинею", що не тільки перетривала всі бурі і негоди, але й сама є в постійному наступі за українську Правду. *(„Свобода", 21 лютого 1969 року)*

КОЛИ УНСОЮЗОВІ БУЛО 95 РОКІВ

1989 рік. Хор „Думка" співає на відзначенні 95-річчя УНСоюзу.

ЖИТТЯ ГРОМАДИ

Ангельські хори Спаса вітають

Співає дитячий хор при Українській католицькій катедрі св. Йосафата.

ЕДМОНТОН. – 28-ий концерт коляд, організований Українським музичним товариством Альберти, відбувся 11 січня в церкві МекДуґал. Початок традиційній імпрезі було покладено в 1973 році.

Програма почалася спільною колядою „Бог Предвічний". Голова товариства Люба Бойко-Бел привітала хористів і гостей, пояснила англійською мовою походження народних, мішаних і церковних колядок. Ведуча Ліда Василин підготувала цікаву розповідь про Різдв'яне віншування й красу Різдв'яних коляд і звичаїв, якою переплела точки програми.

Першим виступив хор „Дніпро" (диріґент Марія Дитиняк, акомпаніятор Ірина Тарнавська), другим – хор церкви св. Василія Великого (диріґент Єлисавета Лісова-Андерсон).

Тоді виступила вокальна група „Ре-мінор" (Маркіян, Олесь та Стефан Лазурки, Микола Білаш, Орест Ґрох). Вони все шукають нові уклади пісень і часто цей уклад робить їхній провідник М. Лазурко. Перед кожною колядкою віншували на переміну сестрички Марічка і Софійка Овчаренки.

Далі Л. Бойко-Бел розповіла, що різдв'яні звичаї не лише народні. У літописі є про такі самі звичаї у княжому дворі у день Свят-вечора. А звичай колядувати по домах частинно перемінився у концерти коляд. Усі присутні спільно заколядували „Небо і земля".

Перед виступом дитячого хору при Українській католицькій катедрі св. Йосафата (керівник Кася Антошко, диріґент і акомпаніятор Мирося Єліяшевська), Л. Василин підкреслила дитячу радість під час Різдва, що починається із днем св. Миколая. Хор заспівав ряд колядок.

Після дітей співав хор „Верховина" при Спілці Української Молоді (диріґент Галина Лазурко).

На кінець, Л. Бойко-Бел нагадала усім, що коляди виринають усюди у світі, де оселилися українці. Спільною колядою „Глянь оком щирим, о Божий Сину, на нашу землю, на Україну" закінчився концерт.

Галина Котович

Різдвяний вертеп у Дітройті

ДІТРОЙТ, Мишиґен. – Українську православну церкву св. Андрія Первозваного Київського патріярхату поповнили новоприбулі, так звана „четверта хвиля" еміґрації. У цій невеличкій церкві українці знаходять тепло і затишок, яких їм бракує на чужині, святкують одночасно з ріднею на Україні.

10 січня, в час Різдвяних святкувань, перед парафіянами і гостями церкви виступив вертеп. Було все – і восьмикутна різдвяна зірка, і срібноголосий дзвоник, і барвисті костюми, виготовлені організатором виступу Валентиною Шайдою з допомогою учасників Вертепу. У виступі брали участь представники Львівщини, Тернопілля, Івано-Франківщини, Донеччини, Київщини.

18 січня вертеп помандрував до Української католицької церкви Непорочного Зачаття у Гамтремку, щоб подарувати свій виступ тим, хто ще не зміг його побачити.

Персонажів Вертепу відтворили Андрій Дутка, Рая Змійова, Тетяна, Євген і Юля Бедруси, Ганна Білинська, Оля та Зорянка Форошівські, Валентина, Сергій і Наталя Шайди,Тетяна Бродяк, Михайло Дячун, Павло Писаренко.

Юрій Іщук

Учасники вертепу у Дітройті.

Подаровано книгозбірню д-ра Ярослава Ґелети

СТЕМФОРД, Конектикат. – Український музей та бібліотека в Стемфорді – найстарші українські культурні інституції в США, які були засновані в 1937 році. Бібліотечний книжковий фонд нараховує понад 70 тис. примірників українських книг та періодичних видань, які каталоговані та описані в сучасній світовій бібліотечній системі і включені у світовий каталог. Фонди бібліотеки періодично поповнюються новими надходженнями книг та періодики з України та україномовних еміґраційних видань.

Вже впорядковано значну частину цінного архівного матеріялу, який класифікований за тематикою, а також впорядковуються особисті архіви визначних українців діяспори – Єпископів Сотера Ортинського, Константина Богачевського, Амвросія Сенишина, Василя Лостена. Також уже впорядковано архіви Ярослава Падоха, Юрія Старосольського, Уляни Старосольської, Миколи Угрина-Безгрішного, Миколи Чубатого, архів Комітету допомоги скитальцям – діячам української культури, архів Українського Католицького допомогового комітету, та ін.

Неоціненним скарбом архіву є оригінальні рукописи та друковані матеріяли з власноручними підписами та печатками. Ці документи засвідчують про життя та діяльність українців у США у різні історичні періоди часу та висвітлюють невід'ємну ролю Української Греко-Католицької Церкви у житті діяспори.

За останні роки бібліотеці подаровано багато цінних особистих книгозбірень, архівів, авторських досліджень, копій друкованих писемних пам'яток, праць різних авторів, а також бібліографічних відомостей про відомих людей в Україні та діяспорі. Серед цієї спадщини – книгозбірня і архів д-ра Ярослава Ґелети (1918-2005), які подарувала бібліотеці вдова Богданна Ґелета. Ця надзвичайно добірна книгозбірня нараховувала близько 700 книг, періодичних видань, та архівних матеріялів.

(Закінчення на стор. 13)

Пластуни подарували книгу бібліотеці

ДЖЕНКІНТАВН, Пенсильванія. – У вівторок, 9 грудня 2008 року, пластуни 1-го куреня ім. Федіра Черника (Філядельфія) подарували книгу „Українська мітологія" яку написав Валерій Войтович, до бібліотеки Українського освітньо-культурного центру. Презентація відбулася під час сходин управи бібліотеки.

Д-р. Роман Процик, голова управи, член 1-го куреня в минулих роках, прийняв цей дарунок від юнаків і подякував за нього.

На імпрезі були присутні представники 1-го куреня Стефан Лесюк, Павло Тершаковець, Данило Хабурський і Борис Хабурський, а також Богдан Печеняк і зв'язковий Микола Зварич.

Минулої осені члени куреня готувалися до пластового змагу „Орликіяда", який відбувся на Союзівці в листопаді 2008 року. Темою була українська мітологія.

У бібліотеці Українського освітньо-культурного центру, який має багато книжок, не було видання з української мітології, тому пластуни через інтернет знайшли цю книгу і купили для бібліотеки. А на „Орликіяді" вони посіли друге місце.

Павло Тершаковець

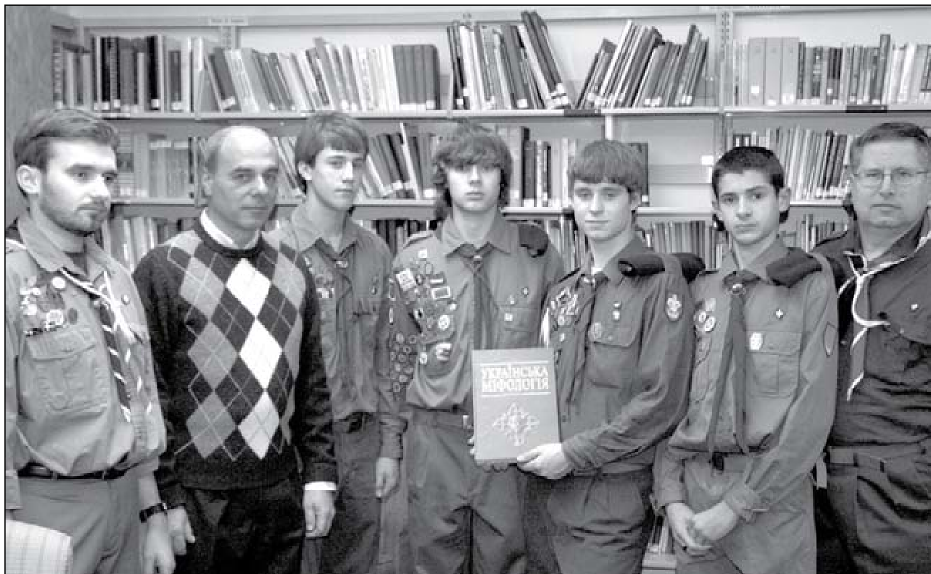

Пластуни під час дарування книги бібліотеці Українського освітньо-культурного центру.

Нова програма Українського Католицького Університету

ЛЬВІВ. – Інститут літургійних наук (ІЛН) Українського Католицького Університету оголошує набір на дворічний курс дяко-реґентської програми (заочна форма). Навчальні курси будуть відбуватися у серпні та грудні 2009-2010 років (чотири семестри) і передбачатимуть інтенсивне літургійно-музичне підготування.

До навчання запрошуються практикуючі дяки, а також усі бажаючі.

Перший семестр відбудеться 2-23 серпня цього року в Унівській Свято-Успенській Лаврі біля Львова, де студенти, поряд з теоретичними заняттями, реґулярно провадитимуть щоденні Богослужіння.

Зголошення приймаються до 1 травня за адресою: Інститут літургійних наук УКУ, вул. Іллі Свенціцького, 17, Львів, 79011 Ukraine.

Необхідні документи: заява на ім'я ректора УКУ з зазначенням рівня музичної освіти (за наявності) та місця праці; копія титульної сторінки пашпорта; копії освітніх документів.

У першій половині травня відбудеться співбесіда з директорами ІЛН о. д-ром Петром Ґаладзою та д-ром Юрієм Ясіновським, що передбачає перевірку музичного слуху та визначення освітніх потреб абітурієнтів. Відповідно укладатиметься відповідний навчальний плян.

Програма сертифікована Вченою радою УКУ, а також програмами Реґентського відділення Львівської Національної музичної академії ім. Миколи Лисенка.

Вартість навчання літнього семестру 2009 року становить 500 грн., проживання та харчування 2,000 грн. Передбачені стипендії: якщо єпархія оплатить кошти одному студентові, ІЛН оплатить за другого, рекомендованого єпископом.

За докладнішою інформацією просимо звертатися до координатора проєкту Наталі Сиротинської на електронну адресу: ils@ils.org.ua.

Навчальні курси дяко-реґентської програми: історія Церкви, історія літургійного співу, догматичне Богослів'я, літургійне Богослів'я, Богослужбовий устав, літургійний спів, історія світової музики, диригування, сольфеджіо і теорія музики, вокал, хоровий спів, фортепіяно, музичні комп'ютерні системи, психологія праці з колективами.

УКУ

Українська Євангельська церква

закликає:

**Вивчайте Біблію,
живіть за Словом Божим!**

На пожертви нашої громади щотижня на цьому місці ми стисло розповідаємо про кожну з 66 книг Біблії.

134. Книги малих пророків. Пророк Софонія.

Пророк Софронія, син Куші, за днів царя Йосії провістив другий прихід Христа словами: „Близький день Господній великий, він близький і дуже швидко настане. Ось голос Господнього дня, – тоді гірко кричатиме навіть хоробрий" (1:14). Пророк описує усе, що станеться не землі в день Господнього гніву. Також пророк провістив спустошення Єрусалиму. Але Бог змилується над юдеями і відкине суворі присуди, „обновить любов Свою, зо співом втішатися буде тобою" (3:17). „Того часу Я вас позбираю", – каже Бог юдеям (3:18). Бо „серед тебе Господь, цар Ізраїлів, уже ти не будеш боятися зла" (3:15). І далі: „Господь, Бог твій, серед тебе, Велет спасе!" (3:17). Це теж пророцтво про Месію, Господа нашого Ісуса Христа.

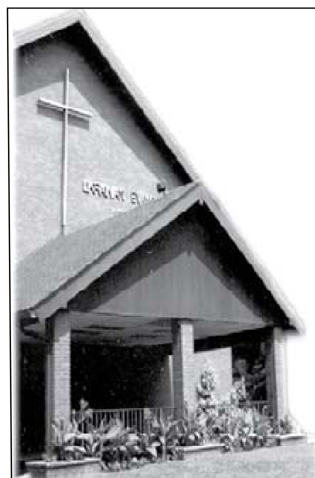

Запрошуємо Вас до Української Євангельської церкви в місті Юніоні, Ню-Джерзі.

У нашій церкві щонеділі, о 9:30 ранку відбувається „Українська година", яку складають спільна молитва і заняття Біблійної школи.

Наша адреса: 2208 Stanley Terrace, Union, NJ 07083. На цю адресу можна надсилати запитання з приводу прочитаних переказів Біблії.

Телефон: (908) 686-8171. Електронна пошта: ueag@verizon.net.

Пастор **Володимир Цебуля**
Тел.: (908) 591-0800

Відомому математикові Володимирові Петришинові виповнилося 80 років

НЮ-ЙОРК. – Володимир Петришин – чужоземний член Національної академії наук України (НАНУ), лавреат премії ім. Миколи Крилова академії за вагомий внесок у розвиток нелінійного функціонального аналізу (нф-аналіз), доктор математичних наук і дійсний член Наукового Товариства ім. Шевченка та Української Вільної Академії Наук народився 22 січня 1929 року в селі Мурoване біля Львова.

Після приїзду до США в 1950 році з батьками і сестрою та кількамісячної праці він вступив в 1951 році до Колюмбійського університету, який закінчив в 1961 році зі ступенем доктора математики, захистивши дисертацію „Прямі та ітеративні методи для розв'язання лінійних операторних рівнянь в просторах Гільберта", в якій, між іншим, поширив деякі результати визначних професорів Ню-Йоркського університету Пітера Лякса і Курта Фрідрікса.

Не дивно, що йому запропоновано післядокторську стипендію в університеті на три роки для дальших математичних дослідів. За цей час д-р В. Петришин опублікував вісім математичних статтей і написав більшу працю про існування властивих чисел і повноту відповідних властивих векторів для пари K-позитивних операторів, яка появилася окремим числом в „Philosophical Transactions Royal Society of London". (1968).

У квітні 1964 року В. Петришина призначено професором Чикаґського університету, а в лютому 1966 року – асоційованим професором. У цей час В. Петришин увів у математику нову клясу т. зв. п-компактоператорів в просторі Банаха (передвісника А-властивих операторів). І довів існування нерухомої точки такого оператора (тим поширює клясичну теорію для компактного оператора). Він далі опублікував ряд статтей для цих операторів.

В 1966 році В. Петришин був членом американської делеґації на Світовий математичний конґрес у Москві, де виголосив доповідь про свою теорію продуктивного методу для розв'язування лінійних операторних рівнянь в просторі Гільберта і показав, як вона включає, як окремі випадки, подібні результати радянських академіків Леоніда Канторовича, Соломона Міхліна і М. Вайнберґа, які були присутні на цій доповіді. В червні 1967 року його студент Т. С. Такер захистив докторську дисертацію. Це був перший докторант В. Петришина.

У вересні 1967 року В. Петришина призначено повним професором Ратґерського університету в Ню-Бранзвіку, Ню-Джерзі, де він працював 29 років. Його завданням було не тільки вчити у вищій школі і робити досліди, але й допомогти підвищити науковий рівень департаменту математики.

Завдяки адміністрації університету та великим фінансовим ресурсам і праці кількох визначних професорів математики, вдалося притягнути до Ратґерсу молодих вчених і професорів.

У результаті в 1980-их роках департамент математики належав до групи 20 найкращих в Америці. Семінар з нф-аналізу, яким провадив В. Петришин, починаючи з 1967 року, був надзвичайно активним і добрим форумом для наукової виміни думок студентів і професорів.

П'ять учасників-студентів з Ратґерсу і один з Стівенс-інституту написали свої докторські дисертації під керівництвом В. Петришина.

Д-р В. Петришин був автором понад 120 наукових статтей з нф-аналізу, теорії диференціяльних рівнянь, теорії нерухомих точок, ітеративних методів та в інших ділянках. Він співавтор введення нових понять теорії топологічного ступеня та індекса множинних згущувальних операторів. Увів у математику нову ділянку, базовану на введенні нової кляси операторів – апроксимативно властих (а-властивих). Довів, що теорія а-властивих операторів не тільки вміщує клясичну теорію компактних операторів з сучасними теоріями монотонних, акретивних і згущувальних операторів, але й дає новий підхід до конструктивного розв'язання абстрактивних і диференційних рівнянь, яких часто не можна розв'язати іншими вже існуючими методами (замовлена стаття з А-властивих операторів вміщена в „Енциклопедії математики", 2001, Голяндія).

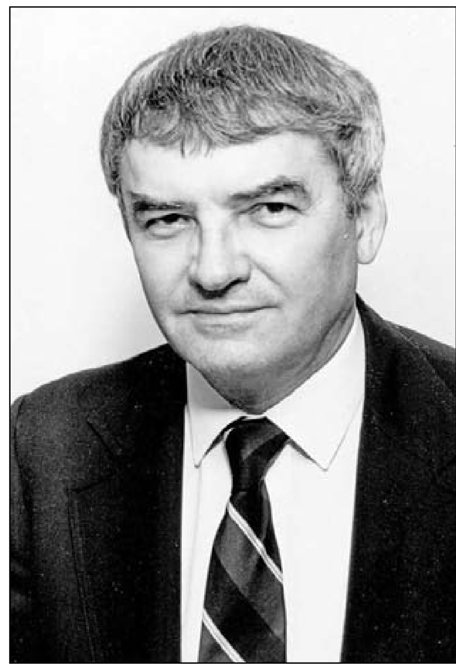

Д-р Володимир Петришин

Д-р В. Петришин був запрошений як професор на курси з своєї теорії в університеті Карлсруе (ФРН, 1969), Каліфорнійському інституті технології (1971), Інститутах теоретичної фізики НАНУ в Києві і Львові (1972) і в Москві (1972), Університеті Південної Каліфорнії (1975), Берлінському технічному університеті (1976). У 1983 році Університет Південної Каліфорнії запросив В. Петришина на серію лекцій в циклі „Визначні доповідачі з математики". У 1988 році В. Петришин мав серію лекцій у трьох китайських університетах та Інституті математики Китайської академії наук у Пекіні; у 1989 році – серію лекцій НАНУ в Донецьку, в 1990 році – в Гайфі (Ізраїль), а в 1994 році – в Київському університеті ім. Тараса Шевченка.

Він – член редколегії журналів „Numerical Functional Analysis and Optimization" (1967-1999) і „Nonlinear Analysis – TMA" (1993-1997), директор математично-фізичної секції НТШ (1981-1992), редактор відділу математичних наук в „Encyclopedia of Ukraine". Крім особистих дослідницьких ґрантів від Національної Наукової Фундації (NSF, 1964-1986), д-р В. Петришин також отримував ґранти для свого семінару у Ратґерсі.

Між 1965 і 1994 роками В. Петришин був запрошеним доповідачем більш ніж на 30 міжнародних математичних конференціях в США, Канаді, Україні, Росії, Німеччині, Італії, Франції, Румунії і Чехословаччині. У 1973 році він виступив з одногодинною доповіддю про свої досліди на 78-му Національному з'їзді Американського математичного товариства (АМТ).

Ця доповідь у поширеному варіянті з'явилась в 1975 році в бюлетені товариства як 90-сторінкова стаття, котру тодішній редактор бюлетеню Ганс Ф. Вайнберґер назвав „tour-de-force". А те, що цей бюлетень розсилається до 30 тис. членів АМТ та бібліотек світу, дало можливість широкого розголосу теорії а-властивих операторів В. Петришина. Він є автором монографій „Approximation-Solvability of Nonlinear Functional and Differential Equations" (1993) і „Generalized Topological Degree and Semilinear Equations" (1995), а також коротшої студії „Розвиток математичних наук в Україні: від найдавніших часів до незалежності" (2004).

Д-р Роман Андрушків,
директор математично-фізичної секції НТШ-А, Ню-Йорк

У „Просвіти" є Інтернет-сторінка

У криворізьких просвітян тепер є своя сторінка в Інтернеті: http://prosvita,at.ua/. Створюється Інтернет-сторінка часопису „Промінь Просвіти". Сторінки створює просвітянин-полковник з Союзу офіцерів України Петро Лисенко, заступник голови виконавчого комітету „Просвіти".

Сергій Зінченко,
Кривий Ріг

УКРАЇНА І СВІТ

Міжнародна конференція „Закордонне українство і Донеччина“

ДОНЕЦЬК. – Заходами Українського культурологічного центру, Товариства „Україна-Світ" та Донецького обласного відділення Наукового Товариства ім. Шевченка 19 грудня 2008 року відбулася Міжнародна науково-практична конференція „Закордонне українство і Донеччина: вчора, сьогодні, завтра", на яку були запрошені українські громадські діячі з України та з різних частин світу, де проживає українська діяспора.

Конференція складалася з секцій: „Донеччина і світове українство: продовження співпраці", „Життя і діяльність українських громад в світі" та „Україна пам'ятає – світ визнає!".

Також було два „круглі столи" на теми Василя Гайворонського, письменника-еміґранта з Донецького краю, та Микити Шаповала, державного діяча і вченого.

Матеріяли конференції були видруковані книжкою накладом 500 примірників на 312 стор. До редакційної колеґії, яку очолив поет Іван Драч, входили Світлана Кузнецова, Володимир Білецький, Олена Башун, Вадим Оліфіренко, Віра Просалова та Галина Сімченко.

Крім доповідей науковців та громадських діячів з України, було надруковано матеріяли про співпрацю Товариства української мови ім. Шевченка (ТУМ) – Чикаго з Донеччиною, про працю Фундації ім. Івана Багряного за кордоном і в Україні, допис Лесі Храпливої-Щур „Відблиск незгасимої свічі про Голодомор 1932-1933 років".

Виступає д-р Віра Просалова з доповіддю „Василь Гайворонський: дві іпостасі письменника-експатріянта“ і з питань Празької літературної школи.

Віра Боднарук,
голова ТУМ-Чикаґо

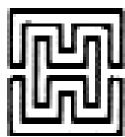

На трибуні – кандидат історичних наук Дмитро Білий з розповіддю про проблеми українців Кубані. Фото: Віра Боднарук

В УКУ відзначили 60-ліття віце-ректора М. Мариновича

ЛЬВІВ. – Віце-ректор Українського Католицького університету (УКУ) Мирослав Маринович 4 січня відзначив свій 60-ий день народження. Протягом 10 років він перебував в таборах ҐУЛаґу за те, що посмів розкрити порушення людських прав у радянській Україні. Однак, у в'язниці він знайшов свободу в Христі. „В моєму випадку повне навернення до християнства викликало те, що ви могли б назвати особистим одкровенням“, – сказав він журналістам.

Хоча 60-ліття минуло 4 січня, М. Маринович чекав до 2 лютого, щоб відзначити цю подію разом зі студентами, які повернулися з Різдвяних вакацій. Урочистості включали Вертеп, який виконали члени ректорату, і творчу зустріч із студентами, під час якої М. Маринович поділився своїм життєвим досвідом.

Ректор УКУ о. д-р Борис Ґудзяк у вступному слові сказав, що М. Маринович після закінчення школи прийняв доленосні для нього рішення. Його було ув'язнено у 27-річному віці. У присутності студентів, працівників УКУ та семінаристів Духовної семінарії св. Духа, о. Б. Ґудзяк відзначив, що група, яка виступила на захист прав людини в 1970-их роках, була дуже малою. Та вони знали, що відстоюють.

Потім під звуки бандури і скрипки було висвітлено фотографії з життя М. Мариновича, а він розповідав про показане на екрані. М. Маринович пригадав, як його, студента третього курсу Львівського політехнічного університету, затримало КҐБ і звинуватило у розповсюдженні „антирадянської брехні". М. Мариновича виключили з університету. Пізніше він у Києві допомагав організувати Українську Гельсінкську групу. Знову його схопили.

М. Маринович пригадав пережите в ув'язненні впродовж 1977-1987 років – як противагу до його прекрасного життя зараз. Впродовж розмови із студентами М. Маринович читав уривки з книги, однієї з багатьох своїх опублікованих робіт.

Мирослав Маринович під час Вертепу в ролі царя Ірода.

На завершення він подякував своїй дружині Любі, яка відвідувала його в таборі для політв'язнів у Казахстані, подарував їй квіти. Потім усі переглянули відеофільм, в якому він, його сестра і мати співають пісню про зозулю.

Вадим Ададуров, викладач історії в УКУ, відзначив: „Маринович – це не монумент, до якого приносимо квіти, а живий авторитет".

Ювілярові подарували кріслогойдалку, оббиту червоним оксамитом. „Крісло Мариновича", – пожартував о. Б. Ґудзяк.

Після Літургії в каплиці УКУ М. Маринович приєднався до працівників ректорату у постановці Вертепу для студентів. Він грав ролю царя Ірода, а о. Б. Ґудзяк – чорта. Невідповідність між ролями і людьми, що їх грали, була нагодою для веселого схвалення.

В грудні 2008 року Президент України Віктор Ющенко нагородив М. Мариновича Орденом Свободи. У січні він отримав премію ім. Василя Стуса. Видавництво УКУ готує до публікації чотиритомну збірку творів М. Мариновича.

Матвій Матушак

Подаровано...

(Закінчення зі стор. 9)

Д-р Я. Ґелета народився 17 грудня 1918 року у селі Іспас, що біля Коломиї, в родині учителів. Восени 1939 року став слухачем студій ветеринарної медицини у Львівському ветеринарному інституті, навчання продовжував у Німеччині, де одержав диплом лікаря ветеринарної медицини. Після війни у Ґанновері, в 1946 році, одержав науковий ступінь доктора ветеринарної медицини.

Працював у наукових установах США, за плідну дослідницьку працю був відзначений грамотою Адміністрації харчів і ліків Міністерства охорони здоров'я США. Також був відзначений почесною грамотою уряду України за внесок у зміцнення зв'язків між Україною і США.

Життя Я. Ґелети було тісно пов'язане з українськими науковими, культурними установами та організаціями в діяспорі. Довгі роки він був активний в Українському Народному Союзі.

Управа та адміністрація Українського музею і бібліотеки в Стемфорді глибоко вдячні Б. Ґелеті за передання книгозбірні, яка значно збагатила бібліотечні фонди та архівну збірку.

Адміністрація та дирекція музею та бібліотеки

ГОЛОВНА ПЛАСТОВА БУЛАВА

З подякою потверджує наступні вплати на потреби Пласту в Україні й інших краях, де організується Пласт.

Список ч. 31 за час від 1 липня 2007 р. до 31 грудня 2008 р.

50,000.00 дол. Анонімний.
26,685.90 Спадок Марії Купчинської.
14,000.00 Володимир Базарко.
По 5,000.00 Ярослава Рубель, Пластова Фундація, Самопоміч (Н.Й.)
2,115.00 З похоронних відправ за пл. сен. Ярослава Базюка.
150.00 Йосиф Данко.
100.00 Мирослава Оришкевич.
50.00 Іван Дитюк.
20.00 Вячеслав Вишневський.

Датки на розбудову Пласту на нових теренах „Фонд Начального Пластуна“

2,000.00 дол. Юрій Павлічко.
1,000.00 Марія Фішер-Слиж.
200.00 Володимир Петришин.
100.00 Любомира Чапельська.

Датки на видавничий фонд *„Пластового Шляху“*

150.00 дол. Богдан Одежинський.
75.00 Михайло Герець.
20.00 Олена Сацюк.

Датки на Видавничий Фонд журналу *„Юнак“*

150.00 дол. Богдан Одежинський.

З нагоди 50-ліття шлюбу Михайла і Алли Герецівь

100.00 дол. Юрій і Авра Слюсарчуки.

З нагоди «40+» уродин Нілі Павлюк
(на Фонд Начального Пластуна)

100.00 дол. Юрій і Авра Слюсарчуки.

В пам’ять св. п. пл. сен. Ярослава Базюка (половина на «Сокіл», половина на табір в Рівному)

По 100.00 дол. Шірлі Базюк, Дон Данкович і Юліяна Тиховський, Віктор Павленко, Наталка Рава, Тетіяна Рава, Григорій Тершаковець.
75.00 Ірена Волинець і Шінен Ґордон.
60.00 Михайло і Вікі Норіеґа.
По 50.00 Е. та М. Ващук, Р. Е. Багеневський, Й. Воркевич, Рома і Василь Ганківський, Богдан і Марія Ковалюк, В. Колос, Володимир і Марія Мазяр, Ліда Павленко-Лобос, Наталка Павленко-Ломаґа, Люда Павлів, Дарія і Роман Пільків, Мелва Сваґа, Микола Юник.
По 40.00 К. Ковальський, Міля і Мирон Нагірний, Маркіян Павлів, Мартин Чепесюк.
По 30.00 В. і Н. Луців, пані Пензей, О. Татапацький, Петро і Марта Чехош.
По 25.00 Ч. Болубаш, В. і О. Іванусів, Ліна Карль, Анна Скоцень, Б. Л. Яців.
По 20.00 Денис і Френціс Волинець, Джіованні Муто, М. Набережний, Ярослав і Дельфіна Окпиш.

В пам’ять св. п. пл. сен. Ади Байлової-Осінчук

50.00 дол. Плем’я „Перші Стежі“.

В пам’ять св. п. Стефана Боднаренка

200.00 дол. Володимир і Анна Рак, Ігор і Сузанна Рак.
150.00 Роман і Ірина Кострубяк, Стефан і Лариса Пелещук.
100.00 Марія Борковська, Орест і Христина Вальчук, Микола й Ірина Зварич, Евген і Галя Кривчак, Орест і Марта Лесюк, Едвард і Галя Мельничук, Марта Перейма, Андрій і Таїса Рак, Володимир і Стелла Сосяк.
По 50.00 Петро і Реа Грицак, Роман і Олена Гриців, Роналд Долл й Ірина Савчин, Надя Кмета, Олесь і Люба Лабуньки, Неоніля Сохан.
25.00 Кімберлі Урбан.
20.00 Ольга Осередчук.

В пам’ять св. п. пл. сен. Ераста Бурачинського

100.00 дол. Пан і пані Богдан Турченюк.

В пам’ять св. п. пл. сен. Дарії Витанович

50.00 дол. Рута Галібей.

В пам’ять св. п. Кирила Григоровича

25.00 дол. Плем’я „Перші Стежі“.

В пам’ять св. п. пл. сен. кер. Ірени Левицької

50.00 дол. Міля Ґерус і Юрій Левицький.
25.00 Надя Бігун.

В пам’ять св. п. пл. сен. Марії Логази

50.00 дол. Юрій Данилів

В пам’ять св. п. пл. сен. Олі Масник

50.00 дол. Плем’я „Перші Стежі“.

В пам’ять св. п. пл. сен. Богдана Михайлова

25.00 дол. Плем’я „Перші Стежі“.

В пам’ять св. п. пл. сен. кер. Василя Мочули

75.00 дол. Володимир і Уляна Дячуки.
40.00 Любомира Кутна.
30.00 Роман Микита.

В пам’ять св. п. пл. сен. кер. Івана Нинки

100.00 дол. Богдан Крамарчук.

В пам’ять св. п. пл. сен. Юліяна Павлишина

100.00 дол. Пласт – Філядельфійська Станиця.

В пам’ять св. п. Степана Процика (на Фонд Начального Пластуна)

500.00 дол. Роман Процик

В пам’ять св. п. Стефанії Савчук

25.00 дол. Олександра Юзенів.

В пам’ять св. п. пл. сен. Мирослави Солук

25.00 дол. Юля Масник, Ірена Остапюк, Володимира Теслюк, Ірена Чайковська.
20.00 Зірка Рудик.

В пам’ять св. п. Миколи Теофільовича Стебницького (на Фонд Начального Пластуна)

100.00 дол. Володимир Базарко, Любомир Романків, Юрій і Авра Слюсарчуки.

В пам’ять св. п. пл. сен. Марти Стрілецької

150.00 дол. Пан і пані James Hayward.
По 100.00 Люба Радомир й Іриней Жук, Марта Маєр, панство Мирон Мончак, панство Володимир Мушка, Сузен Олійник, Марія Попович-Семенюк, панство Carlos Rausch, Дарія Рейнард, Карпо Роговський, панство Джін Сербин, Ліда Тарнавська, Ольга Темко, панство Ярослав Чехут.
По 50.00 Віра Баніт, Надя Винницька, Олена Винницька, Славка Максимів, Володимир Мота, панство Осип Мушка, Оксана Ленець.
40.00 Нестор Левицький.
По 25.00 Адольф Гладилович, Володимир Колянич, Богдан Маців, Марта Олиник, Зоя Роніш.
По 20.00 Даґмар Бойко, Михайло Височанський, Богданна Звонок, Стефанія Звонок, Василь Коваль, Юрій Левицький, Юрій Мончак, панство Данило Тур, панство Ярослав Холій, Оксана Чуха.
15.00 Дарія Савка.

В пам’ять св. п. пл. сен. Мирослава Трояна

50.00 дол. Неоніля Сохан.
25.00 Плем’я „Перші Стежі“.

В пам’ять св. п. Мирослави Чайківської (на Фонд Начального Пластуна)

500.00 дол. Михайло Чайківський.
100.00 Орест Попович.
50.00 Ростислава Білинська.

В пам’ять св. п. пл. сен. Олі Шевченко-Масник

По 100.00 дол. Любомира Крупа, Неоніля Сохан.

В пам’ять св. п. пл. сен. кер. Якова Шеґрина, ХМ

20.00 дол. Іван Дитюк.

ПОТРЕБА ВСЕ ЩЕ ІСНУЄ!

Звертаємося до Пластунів та Приятелів Пласту складати пожертви на потреби дальшого розвитку Пласту в Україні. Ваш даток уможливить поширити пластову працю виховання молодих громадян України в традиціях національної свідомости та відданости своєму народові. Тим ми забезпечуємо майбутнє і незалежність Української Держави.

Просимо виставляти чеки на Plast Conference, Inc. та слати до:

Plast Conference, Inc.
c/o Dr. George Slusarczuk
67 Bayberry Drive, Monroe, NY 10950-5607
Тел.: 845-782-0977

Всі датки на „Пласт в Україні“ можна відтягнути від податку.

ГОЛОВНА ПЛАСТОВА БУЛАВА

НОВИНИ МИСТЕЦТВА І ЛІТЕРАТУРИ

Вечір французької комедії на берегах Дніпра

ДНІПРОПЕТРОВСЬК. – Прем'єрне дійство „Вечір французької комедії" для театрального Дніпропетровська було винятковим за кількома ознаками.

По-перше, воно було задумане як бенефіс актора Дніпропетровського обласного українського молодіжного театру „Камерна сцена" Олександра Максякова.

По-друге, троє акторів на сцені складали одну сім'ю: О. Максяков, його дружина Тетяна Тушич та донька Марія Максякова.

По-третє, для постановки було запрошено професійного режисера Сергія Хвостюка, одного з найкращих учнів леґендарного дніпропетровського теоретика театру Віталія Ковалевського.

По-четверте, глядачеві були запропоновані в одній виставі три одноактівки французьких авторів, – такого ще Дніпропетровськ не знав!

По-п'яте, на прем'єрі 13 січня серед глядачів я не помітив жодного з дніпропетровських театральних режисерів, жодного представника міського чи обласного відділів культури, правління Спілки театральних діячів, жодного представника радіо та телебачення.

Перша вистава була синтезована С. Хвостюком з п'єс „Акомпаніятор" Марселя Мітуа та „Оркестра" Жана Ануя. Дійові особи – кілька гострохарактерних жінок та один чоловік – акомпаніятор, образ якого спочатку являє холодного музиканта, котрий без емоцій грає на фортепіяні, але ж то – лише зовні.

Режисер-постановник та актор спромоглися створити образ „стиснутої пружини": це – чоловік трагічної долі, бо ж існує у двох плянах – хвора дружина і кохана дівчина, котра грає в цьому ж оркестрі і якій він близький за духом.

Постійний стрес музиканта призводить до нервового зламу, і акомпаніятор трощить усе, що потрапляє під руку, виголошуючи в стані афекту чи божевілля: „Я – Нерон! Я – Тиберій! Я – усе!"

Олександер Максяков у ролі акомпаніятора.

Олександер Максяков у виставі „Омлет з гірчицею".

Тетяна Тушич і Марія Максякова у виставі „Акомпаніятор".

Нерон був символом жорстокости та розбещености, Тиберій – символом егоїстичности та самозакоханости. Наш же акомпаніятор – їхній антипод. І він – не „усе", а самотній виняток, жертва своєї внутрішньої порядности.

В другій комедії „Батькова розмова", за п'єсою Ґі Фуасі, спиною до залі С. Хвостюк посадив на стілець Марію Максякову, яка одягнута хлопцем. Роля її статична, без слів. Проте батько (артист О. Максяков) намагається наставити сина „на шлях істини", тож протягом десь півгодини чуємо „виховний" монолог, котрий час від часу переривається репліками Матері (актриса Т. Тушич), яка дорікає синові: „Не закривай очі, коли батько з тобою розмовляє!", „Не спи, коли батько з тобою розмовляє!" та інше в такому ж ключі.

Драматургові вдалося знайти цікавий ракурс псевдовиховання, бо ж зрозуміло – неможливо виховати декларативними сентенціями на кшталт: „Ти повинен зайняти своє місце у суспільстві!".

Трагізм батьківських намагань у тому, що, як виявляється, хоч він „багато років готувався до цієї розмови", навіть заготував конспект (!), та розмовляє не із сином, а... з собою. І в процесі своєї промови батько починає розуміти, що сам він не може бути взірцем для сина, бо „прожив свій вік, не прагнучи знайти сенс свого існування, виявити своєрідність".

Син повторює шлях свого батька: як кажуть у народі „яка хата – такий тин, який батько – такий син". І режисер знаходить ефектний фінал: батько і син символічно обмінюються одягом, тобто я – це ти!

Цікавий образ Матері, яка протягом усього дійства сидить осторонь і щось в'яже. Чоловік для неї – авторитет, сама вона – „квочка" (любить свою дитину лише тому, що та – рідна кров). А така позиція „квочкізму" – це антивиховання! А ще, примітимо, біда цієї родини в тому, що не було спільного виховання сина, коли б батьки були однодумцями, а це є наслідком відсутности глибокої любови між ними.

Зрозуміло, зіграти це на сцені дружній родині Максякових було не просто, та вони достойно і з надхненням впоралися зі складним завданням.

У третій одноактівці „Омлет з гірчицею" йдеться про щире кохання подружжя, яке вони зберегли до похилого віку. Написав її П'єр Руді. Бачимо дідка з ціпком, якому не лише важко ходити, але й сісти-встати – велика проблема. У такому ж стані і бабця-дружина. Уся вистава – це півгодинний епізод, у якому чуємо діялог старих, коли вони втомилися, несучи з базару кошик з харчами, і зупинилися перепочити.

А що ж вони говорять? Це – ланцюжок контроверсійних реплік, з гумором, з провокативними словесними „гачками", що призводять до відповідної „контратаки" – загалом, вербальною грою одне з одним. Такою грою, яку може собі дозволити лише двійко глибоко закоханих людей у штучно надуманих докорах.

Здавалося б, нічого не відбувається – двоє старих бурчать один на одного, ображаються, навіть лаються, та все одне знаємо: вони навічно скуті потужним ланцюгом кохання, і усі ці розмови – задля того, щоб почистити той ланцюг від іржі побутових дрібниць.

Фінал, зрозуміло, щасливий – між старими відновилося порозуміння, настало благоденство.

Наші герої залишаються вічно молодими, бо кохання, як і мистецтво, за словами С. Хвостюка, „збільшує інтенсивність життя". І це – рецепт, аби людина могла жити у вічній радості. В цьому – талановитість п'єси, постановки і виконавців.

Володимир Єфимов

Концерт „Аурин-квартету" в УІА

НЮ-ЙОРК. – 7 лютого в Українському Інституті Америки відбувся концерт німецького „Аурин-квартету", в якому грають Матіяс Лінґенфельдер, Єнс Оперман – скрипалі, Стюарт Ітон – альт, Андреас Арндт – челіст. Вони виконали два найбільш відомі твори у квартетному жанрі – пізні квартети Людвига Бетговена і Франца Шуберта. Квартет Ес-дур Опус 127 Л. Бетговена був скомпонований в лютому 1825 року, а 6 березня того ж року відбулось його перше виконання.

Гості з Німеччини передали риси твору, дотримуючись сучасного способу виконання, який ввів Таліх Квартет з Праги (Чехія) 25 років тому. Їхній спосіб – виконувати все у прискореному темпі, причому динаміку пересунути у сферу тиші. Всі тематичні мотиви і насичені музичні фрази виконувалися дуже тихенько, але моменти з вибухами фортісімо звучали надто різко і голосніше стосовно до піяно. Їхня різкість тону, мабуть, перевершила звукову різкість „Клівленд-квартету".

Квартет Л. Бетговена відрізняється рівномірною вагою всіх частин, які виповнені прекрасними мелодіями композитора.

М. Лінґенфельдер відзначався віртуозним виконанням філіґранно прекрасних мелодій, надаючи їм належної гідности.

Після перерви був виконаний Квартет Ф. Шуберта з 1824 року, відомий під назвою „Смерть і дівиця". Ця назва походить від пісні, яку Ф. Шуберт написав на текст Матея Корнеліюса. Вона стала головною мелодією другої частини квартету. Тема смерті в музиці Ф. Шуберта звучить лагідно й спокійно, відповідно до тексту Корнеліюса, в якому Смерть говорить:

Дай мені руку, вродлива красуне,
Приятель я,
і не приходжу карати.
Будь доброї думки, я не дикун,
В моїх раменах
спокійно будеш спати.

Богдан Марків

ПЕРЕЖИТЕ І НЕЗАБУТЕ

Вже не було на селі жниварів

Я, народжений в Полтаві 12 грудня 1911 року, живу в Америці з 1958 року. Переплачував „Свободу" понад 40 років, але втратив зір і вже не можу її читати. З мого роду померло з голоду дев'ять душ, розстріляно 14 душ, а мені вдалося уникнути арешту і покинути батьківську хату. Написав ці спогади з допомогою моєї приятельки Галини Король. Складаю їй велике спасибі!

Іван Медяник,
Норт-Порт, Фльорида

1933 рік. Багата українська земля своїми плодами. Куди не кинеш оком – лани дозрілого жита, пшениці, інших зернових культур. Та немає кому збирати, в'язати, молотити, кругом – напівмертві села. Врожай вдався, напрочуд добрий, лише перестигле зерно сипалось на землю, бо людей до праці – не було. Заніміле село ледве ворушилося: попід тинами валялися мертві, опухлі з голоду люди, інші по хатах тихенько в муках „доходили".

Одного дня я прийшов, як щодня, до праці і побачив оголошення: „Радгосп „Красная зоря" з станції Ков'яги уклінно просить дирекцію Харківського тракторного заводу допомогти зібрати урожай". На селі тоді вже не стало жниварів – померли з голоду, а зерно висипалося...

Директор заводу, не гаючи часу, скликав начальників усіх цехів, крім ливарного і машинобудівного, керівників відділів управління заводу на нараду. Постановили: „Якнайскоріше вислати робітників до радгоспу збирати урожай!".

Того ж дня був визначений до села 51 робітник. Директор заводу пояснив тим, що їхали на жнива, що треба взяти з собою постіль, рушник, мило, миску, ложку, запас білизни та інші особисті речі.

На другий день зі станції „Південна" спеціяльним потягом від'їхала із заводу 51 особа на жнива. За проїзд заплатив залізниці завод.

До станції Ков'яги приїхали о 7-ій год. вечора. Зустрів новоприбулих працівників сам директор радгоспу. Привітавши їх, сказав, що праця починається о 7-ій год. ранку, спати треба йти о 9-ій год. вечора. Їсти даватимуть чотири рази денно: суп або картопля, часом якийсь овоч з городу. Повечерявши галушками, всі пішли спати до польових дерев'яних вагонів з розрахунку 10 осіб до кожної „спальні". Настелено було багато соломи.

Наш обов'язок був в'язати снопи і зносити до воза-гарби, яка брала дві копи (120 снопів). Трактор забирав гарбу і віз до радгоспу, де машина молотила і зсипала це зерно у комору.

Директор радгоспу розпорядився змолоти борошна і спекти хліба та розвезти його до своїх сталих робітників-механіків, трактористів і працюючих на току, щоб не вимерли з голоду. І так це продовжувалося – підтримка хлібом – в день по кілограму на кожного. Цей радгосп був найбільший в Харківській області.

На полі снопи в'язали шпагатом, бо перевесло зі соломи не можна було вже скрутити – перестигла на стерні...

Дехто з нас їздив оглядати радгосп, котрий був величезний: самих тракторів було понад 300, і повно іншого реманенту. Вісім величезних комор (кожна інакша) були засипані зерном (а народ гинув у голодових муках).

Два тижні ми тяжко працювали, збираючи перестиглий урожай. По двох тижнях приїхала зміна з харківського заводу „Серп і молот", ми повернулися на свої місця.

Працюючи в радгоспі, робітники старалися допомогти місцевим голодним людям, залишаючи не раз свій обід чи допомагаючи опухлим жменею зерна. То була марна допомога, бо держава вимагала і вимагала далі хліба!

До Харкова у той час з'їжджалися голодні, опухлі люди з різних областей України, а особливо з Полтавщини, котра вважалась хліборобським центром України. До крамниць привозили щоранку по 400 хлібин, тому народ старався за всяку ціну купити ту єдину хлібину, бо більше не давали.

Величезні черги за хлібом не розходились два-три дні. Всі парки, всі громадські місця були переповнені приходьками із сіл. Міліція очищала Харків від бідних людей. Пухлих, немічних вивозили спеціяльні команди в степ, далеко від Харкова.

Я бачив, як один такий „упорядник" прийшов до черги, що вже недалеко була від крамничих дверей, і став перед опухлим, котрий вже стояв звечора за хлібом, а троє його діток голодних і дружина сиділи знеможені тут же, під кущем.

Бідний, опухлий хотів оборонитися і не пустити того зашельця в чергу. Та ніхто йому не хотів допомогти. І він безсилий упав на землю, а напасник лежачого сильно ударив носком чобота, розбив лице батькові трьох маленьких дітей, що чесно стояв цілу ніч в черзі за шматком хліба – потекла кров і вода з обличчя.

Я бачив як батько доліз до своєї сім'ї під кущ. Я дав їм своєї пів хлібини, на котру накинулись діти – то була жахлива хвилина: безпомічний батько в крові, опухлий і його ще більш безпомічна сім'я.

Я бачив, як з пазухи жінки, що годувала грудьми дитину, злодії витягнули вузлик, мабуть з грішми, обіцяючи нещасній принести хліба. Але їх ніхто більше не бачив.

Ніхто не скаржився, не нарікав, бо не мав сили боротися за життя. Гучномовці ж на перехрестях вулиць не замовкаючи, кричали, що „жити стало краще, жити стало веселіше". Це так сказав у Москві Йосиф Сталін.

Насправді Москва навмисне організувала Голодомор, бо господарі української ниви не хотіли йти до колективних господарств, де мали голодними працювати для більшовицької держави, отримуючи злиденний прилад хліба.

Безпосередніми виконавцями злочинних вказівок Москви стали „ударники-комнезамівці" з найнижчих прошарків населення, які грабували селян.

Олександер Вівчарик

Подорож у каторжні місця

(Продовження. Початок в ч. 7)

Кому тісно в Росії?

Потяг ніс мене у минуле, в дитинство. Адже народився у Приполярній Інті, що на півночі Росії, в Комі-республіці. Пригадувалися потяги – старі, брудні, розбиті, з тарганами. Відповідними були і провідники. Молодиця, яка 30 років тому перевіряла мого квитка, ніби між іншим, повідомила, що відсиділа у в'язниці пять років. Коли всі у вагоні поснули, зауваживши, що я пробую читати при пригаслому освітленні, гукнула мені: „Ей, професор, на наступній зупинці відчиниш двері?". Я так і зробив – уперше і востаннє. Бо до вагону увірвалися з ножами дебелі дядьки. Вони на ходу відкорковували пляшки з горілкою! Останній зиркнув у мій бік і запропонував: „Ходімо з нами, вип'єш". Чемно відмовившись, я хутко влігся спати, але час від часу на зупинках крізь сон чув лайку і удари у стіни вагону. Провідниця більше не з'являлась. Якась жінка, що пішла вранці просити чаю, повернулася червона і сказала, що такого вона ще не бачила. Чого саме, я не уточнював.

Цього року все було інакше. Провідник Нурзулія Балтачова здавалася вособленням приязні, працьовитости і відповідальности. Вона постійно прибирала у вагоні. Розчулений, я пригостив її на одній з зупинок морозивом. Вона подякувала і не відмовилася.

Привітність провідниці дозволила дізнатися багато повчального. Приміром, вона порадила мені брати наступного разу квиток не на фірмовий потяг, а на швидкий: різниця в обслуговуванні невелика, а в грошах – суттєва. Це мене засмутило. Я просив квиток саме на швидкий потяг, але сердита касирка так заморочила голову, що узяв те, що давали, аби швидше піти. І втратив більше 300 гривень. Тепер мені їх дуже не вистачало.

На нечисленних станціях бабусі, дідусі, а інколи молоді люди пропонували варену картоплю, гриби, пиріжки, рибу, ягоди, моркву, зелень, помідори, огірки… Усе було яскраве і велике. Пиріжків з чорницями я скуштував. Узяв і зелень до сала, яку схрумкав в один момент.

Отже, потяг справляв солідне враження. Якби не одна обставина: пасажири… Увесь час вони розповідали один одному про те, яка погана Україна і українці. Добре, що я не сказав, звідки їду. Тож мовчав і дізнавався про свою державу і її керманичів багато цікавого. Виявляється, ми в Україні принижуємо і забороняємо російську мову, не віддаємо Крим, наш Президент учився в Америці і отримує звідти гроші, а віце-президент Юлія Тимошенко узагалі… ну, скажемо делікатно, не дуже порядна і розумна. Переповідати усе почуте важко і неприємно. Бо ніяк не в'язалася оця зневага і неправда з закладеними ще в школі уявленнями про росіян як про наших братів. Проте остаточно мене добила простенька, начебто, сентенція: „Я була недавно в Києві, – обурено повідомила молода мама, – так там, коли не будеш в магазині говорити українською мовою, тобі нічого не дадуть".

Я ледь не упав з полиці. Тоді взувся і пішов гуляти вагонами. А позаду розносилися патетичні волання літнього татарина з Казані, який їхав до доньки:

– Ми, слов'яни, повинні бути разом, в одній країні! Що нам ділити?

Походивши вагонами, змушений був повернутися на своє місце. І начебто нікуди не виходив.

– То ви українка? – суворо допитувалася літня жінка в мами з дитиною, яку, буцімто, не хотіли обслуговувати в магазинах Києва.

– Да, – почервонівши відповіла та, і поспішно додала, – но ми давно уже з Дніпропетровська виїхали. Там одні націоналісти. А ми ж з руськими один народ…

Сувора жіночка пом'якшала.

– Це, в принципі, не страшно. Тому що руський – це не національність. Це дух і місце проживания. Ну, як американець в Америці…

– Правильно говорите, – радісно і полегшено кивала головою молода мама.

Я знову пішов блукати. Увагу привернула весела компанія. Обличчя молодиків здалися знайомими. Мимоволі придивився до них. На мене теж звернули увагу. Один запитав: „Что, упізнав когось?". Коли я почув оте „г" у запитанні, мені одразу полегшало. „Хлопці, ви з України!" „Так, – відказав той, що запитував, – з Житомирщини. А ти звідкіля?"

– З Черкащини.

– То сідай, випий з нами, козаче.

– У поїзді не п'ю, але, коли не проти, посиджу.

Я сидів і слухав бесіду хлопців про роботу на буровій, про те, хто і як рятується від лютих морозів. Виявляється, найліпшим засобом у цій справі є дуже міцний чай, а не горілка. Після чаю морозу годину не відчуваєш. Розповідали і про те, що в холод добре рятує сало. Бо додає енерґії. Тож і везли його з собою чимало. Схвально відгукувалися про ненців. Співчували їм через те, що нафтові компанії забирають у них землі, на яких ті пасуть оленів. Хвалилися, хто і скільки ягід збирає навесні та восени. А ягода на півночі особлива – морошка, брусниці, клюква, чорниці тощо. Вони дуже корисні і смачні.

Я слухав розповіді і дивувався: їду з українцями, провідник – башкирка, проїжджаю ніби „російські" міста – Вожега, Коноша, Котлас, Ємва, Мікунь, Ухта, ніби „російські" ріки – Вичегда, Печора, Іжма, Уса… Де я взагалі?

На такій землі люди мали б жити спокійно і заможно. Коли бачиш красу російської землі і убогість її сіл і маленьких містечок, це не просто дивує, а викликає безліч запитань. Найперше – чому так? Простір захоплює весь обшир. Переліски, трави, болота, озера. І все у незайманій первозданності. Легко віриться, що тут не ступала нога людини. І так десятки-сотні кілометрів. На зупинках поїзда виходиш ніби на іншу планету: повітря чисте і прозоре до дзвінкості, небо низьке у кошлатих хмарах. А запахи дивовижно густі і незвичні. Хочеться дихати і дихати на повні груди, гладити смарагдову траву, яка просто біля колії сягає пояса. Або лягти у неї і слухати тишу. Я не можу зрозуміти людей, які кидають таку землю і воюють у горах чи пустелях, щоб додати до своєї ще шматок чужої! Навіщо, коли своєї прекрасної так багато, що її, напевне, не освоїти і за сотню років?!

На тлі казкової природи особливо жалюгідними видаються села. Переважно чорні, обідрані, з напіврозваленими дерев'яними будинками і похиленими тинами вони інколи мають вигляд гидких виразок на юному здоровому тілі.

Моя сусідка, яка єдина з усіх інших не брала участи у дискусіях на політичні теми, теж подовгу замріяно дивилася у вікно. А тоді запитала мене: „Подобається?"

– Так! – щиро відповів я.

– Я теж не можу намилуватися. Краєвиди за вікном завжди мене заспокоюють. Земля російська невимовно прекрасна і багата. Тож чому нас так тягне в інші краї, чому ми такі нервові і грубі? Цього я зрозуміти не можу.

(Продовження в наступному числі)

Пристанційна площа у Котласі.
Фото: Олександер Вівчарик

На нечисленних станціях люди пропонували варену картоплю, гриби, огірки.

Жалюгідними видаються російські села.

На оленях в тундрі.

Перша нагорода ...

(Закінчення зі стор. 1)

економічної цензури, яка досі існує у світі. У 1981 році цензура затримала вихід книги В. Барки в поважному французькому видавництві „Галімар". Це свідчить про наслідки закордонної політики Франції 1930-их років, коли тодішній голова Національної Асамблеї Едуард Еріо, подорожуючи Україною, не заперечував існуючого в ній голоду, але хвалив сільське господарство та промислові багатства соціялістичної країни. На прохання і протест, адресований видавцеві Посольством СРСР у Франції, книгу В. Барки було вилучено з книгарень.

Щодо фільму О. Янчука також були телефонні залякування, анонімні листи, надіслані режисерові до і після випуску картини, про острах селян, яким показували фільм. Хоч свобода творчости вже панувала в Україні на межі 1980-1990-их років, знімати картину за сюжетом, на який було накладено табу, можна вважати героїчним на той час вчинком. Картина була знята на одному подиху, щиро, фінансована в незвичний спосіб – завдяки благодійним пожертвам та позиці на суму в 1 млн. карбованців, наданій „Лісбанком" Ужгороду, а не завдаткові з доходу держави, яка тоді ще не визнала геноциду 1933 року. Героїчним було також рішення режисера транслювати стрічку на українському телебаченні саме 30 листопада 1991 року, напередодні референдуму про Незалежність. Пробуджуючи національну свідомість тих глядачів, які не забули і не пробачили сталінського злочину, вечірній показ фільму, поза сумнівом, заохотив значну кількість нерішучих громадян голосувати за незалежність. Шокуючі сцени, якими час від часу користуються режисери та через які митець дістався до громадської думки, виявилися влучно застосованими та ефективними.

Сенсаційною новиною стало не так нагородження фільму, як визначення нагороди: „За винятковий захист та поширення гуманізму в фільмі „Голод-33" – кінотворі, що пристрасно та невблаганно поборює будь-яку форму авторитаризму та екстремізму, але є одночасно і носієм надії".

З-поміж 15 донині отриманих О. Янчуком нагород та дипломів за цю картину, Перша нагорода Анрі Ланглуа, спільно з Головною нагородою Першого Українського фестивалю в Києві 12 листопада 1991 року, є найпрестижнішими та найважливішими нагородами. По-перше, важливо, що нагороду надано Францією, яка досі не визнає Голодомор геноцидом українського народу, а лише злочином проти людства. По-друге, нагорода носить ім'я Анрі Ланглуа – засновника „Французької кінотеки", піонера зберігання та реставрації фільмів, зокрема українських німих стрічок, надхненника майбутньої Міжнародної федерації архівів фільмів, до якої входить сьогодні й Центр Олександра Довженка в Києві. По-третє, лише дві перші нагороди видано на венсенському кінофестивалі: О. Янчукові та письменниці-сценаристові Ясміні Реза. Звичайні нагороди отримали відомі зірки французького кіно Анук Еме, Мішель Буке, режисери Тео Ангелопулос, Кен Лоч, Дід'є Мартіні, почесні нагороди – Клод Лелуш і Анєс Варда. Пригадаємо, в попередні роки нагорода Анрі Ланглуа було надано актрисам Клавдії Кардінале, Леслі Карон, акторам Філіпові Нуаре, Клодові Рішу, режисерам Софії Кополі, Седрікові Клапішу, Клодові Піното, Франческо Росі, окремі відзначення дісталися Болонській кінотеці, Голяндському кіномузеєві, Інститутові Луї Люм'єра, Міжнародній федерації архівів фільмів тощо.

Анук Еме і Олесь Янчук.

Фільм О. Янчука, що вразив французького глядача приголомшуючими кадрами, глибокою стриманістю операторської роботи та драматургії, нарешті пройшов перший іспит у Франції. Щоправда, в цій країні в останні роки організовано декілька публічних конференцій та університетських колоквіюмів навколо Голодомору.

В парляменті депутат Крістіан Ванест подав на розгляд законопроєкт про визнання Голодомору геноцидом (йдеться про історичні та юридичні терміни), поставлено пам'ятні плити. Сама французька преса публікує інформації про політичні, культурні та релігійні заходи навколо Голодомору, зокрема міркування деяких французьких філософів.

Проте, в авдіовізуальній площині відчувається велика прогалина на рівні масового інформування суспільства про трагедію, яку пережила Україна в 1932-1933 роках. Цю порожнечу частково заповнив фільмом О. Янчука український кінематограф. Як мистецтво синтетичне, яке сукупно поєднує усі інші види мистецтв, кіно, мабуть, є найвиразнішим популярним механізмом пробудження людського сумління. Фільм О. Янчука, який знімався в часи проголошення українського суверенітету, був замислений як інтелектуальний та моральний стимул.

Сам режисер визнав, що французького кіноглядача зацікавив не лише сюжет, але й високий художній рівень кінотвору, якого можна неупереджено зарахувати до перлин українського кіно. Попри те, що твір відсутній у списку 15 культових фільмів, що становлять золотий фонд національної кіноспадщини, який Міністерство культури України надіслало в ЮНЕСКО з нагоди 100-річчя кінематографа.

„Голод-33" стане европейською клясикою, коли його можна буде дивитися у французькій кіномережі та по телебаченню. В цьому сенсі, другий (після Канського фестивалю) приїзд О. Янчука до Франції, його безпосередній контакт з публікою, журналістами та кінорежисерами, впевнено наблизив його до фахового кіносередовища, що просуває фільми не по діяспорній лінії, а до найширшого кола глядачів.

На батьківщині братів Люм'єрів О. Янчука було представлено як режисера, котрий вибрав за своє творче кредо висвітлення історії України XX ст. Ця справа йому насправді до снаги. Залишається побажати митцеві, аби його наступна картина спочатку дійшла до світового глядача, а за тим уже – до вітчизняного.

Про автора:
Любомир Госейко – відомий кінокритик, славіст, член Французької асоціяції дослідників історії кіно, член Національної спілки кінематографістів України.

Подяка дорогим нашим дітям:
Юлії, Мирославі і Даркові з родинами
висловлюємо щиру подяку за несподіванку
з нагоди 50-літнього Ювілею
нашого подружнього життя.
Батьки Дарія і Еміліян Бердей

НОВІ ВИДАННЯ

Видано книгу про Гадяцьку унію

„Гадяцька унія 1658 року". Інститут української археографії та джерелознавства ім. Михайла Грушевського. Київ. 2008. 342 стор.

ТОРОНТО. – Підготовлена завдяки дослідницько-видавничому ґрантові Канадського інституту українських студій книга є збірником статтей провідних істориків з України, Польщі, Північної Америки та Росії, присвячених надзвичайно важливій події в історії Козацької України. Книгу надруковано з нагоди 350-ліття події.

Гадяч 1658 року був безпосередньою геополітичною та ідеологічною альтернативою Переяславській угоді 1654 року, адже проєкт козацько-польської унії пропонував цілковито іншу модель політичних стосунків у Східній Европі. Гадяч був спробою козацької еліти зміцнити молоду козацьку державу, перетворивши її на суверенне Велике князівство Руське, яке мало перебувати в політичному союзі з Польщею та Литвою.

Якби Гадяцьку унію вдалося успішно втілити в життя, це відкрило б нові геополітичні перспективи для цілого реґіону Східньої Европи. Та цьому не судилося бути.

Відтак провал Гадяцької угоди подарував чергову нагоду Московщині перетворитись на реґіональну потугу. Та попри невдалу реалізацію унії, її ідеї надалі надихали нові покоління борців за українську державність та польсько-українське порозуміння.

Для істориків цінними є численні підтексти Гадяцької унії як джерела до вивчення ідеологічної свідомости українських козаків, а також української, польської та литовської шляхти середини XVII ст. Крім подій, які безпосередньо стосувалися Гадяцької унії, цей збірник також охоплює явища, що передували унії, а також її спадок в українській та польській інтелектуальній традиціях.

Книга складається з чотирьох тематичних частин, кожна з яких представляє певну низку проблем, пов'язаних із самою унією, її геополітичним контекстом та її довготривалими наслідками – ідеологічними, геополітичними та інтелектуальними.

Перша частина „Гадяцька угода 1658 року. Тексти" містить оригінальні польські тексти угоди та їхні переклади сучасною українською мовою. Публікацію оригіналів супроводжує текстологічна аналіза цих документів російської дослідниці Тетяни Таїрової-Яковлевої з Санкт-Петербурґу.

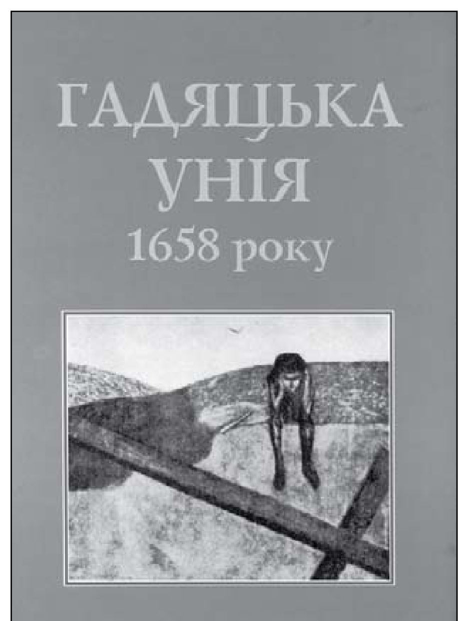

Друга частина – „На шляху до Гадяча" – присвячена міжнародним стосункам в Центрально-Східній Европі в 1650-1660-их роках, а також історичним попередникам Гадяцької унії. Київський історик Віктор Брехуненко пише про козацько-польські угоди кінця XVI–першої половини XVII ст., Даріюш Колодзєйчик з Варшави нагадує про турецьку альтернативу в зовнішній політиці козацьких провідників, а Віктор Горобець з Києва вказує на місце Гадяцької унії в системі міжнародних стосунків у Центрально-Східній Европі.

Третю частину – „Вікопомне склеєння та реакція на нього еліт України, Польщі, Литви" – присвячено певним аспектам сприйняття Гадяча польською, литовською та українсько-козацькою елітами. Петро Кулаковський з Острога описує козацьке посольство до польського сейму 1659 року, що мав ратифікувати Гадяцьку угоду. Томаш Кемпа з Торуня (Польща) досліджує релігійні питання угоди. Піотр Кроль з Варшави пише про ставлення польської шляхти до українсько-польських домовленостей, а його варшавський колеґа Кшиштоф Косаржецький аналізує ставлення до Гадяцької унії Великого князівства Литовського. Зенон Когут з Едмонтону аналізує поняття „отчизни" в українській політичній культурі 1650-их та 1660-их років. Тарас Чухліб з Києва простежує ролю Гадяча в політичних ідеях гетьмана Петра Дорошенка.

Нарешті, четверта частина – „Гадяч 1658 року в українській та польській інтелектуальних традиціях" — висвітлює ідеологічні впливи Гадяцької угоди в українській та польській політичних традиціях та історіографіях. Зокрема киянин Юрій Мицик досліджує оцінку Гадяцької унії в ранньомодерних українських літописах, а Сергій Плохій з Кембриджу (Масачусетс) простежує ролю Гадяча як міту в українській історіографії та політичній думці. Завершує збірник стаття Конрада Бобятинського з Варшави про зміни сприйняття Гадяцької унії в польській історіографії за останні 150 років.

Збірник представляє найвичерпніший образ однієї з найважливіших подій історії.

Книгу в твердій обкладинці можна придбати за 39.95 дол. (плюс поштові витрати) через інтернет: www.utoronto.ca/cius/publications/books/hadiach.htm або зв'язавшись з Видавництвом КІУС за адресою: 4-30 Pembina Hall, University of Alberta, Edmonton, AB, Canada T6G 2H8. Тел.: (780) 492-2973; електронна пошта: cius@ualberta.ca.

Микола Сорока

Розповідь про „застійні роки"

Василь Дергач. „Україною серце лікую". Вибрані твори. Черкаси. 2008. 580 стор.

Поет і прозаїк Василь Дергач з шахтарського міста Ватутіного, колишньої Юрківки, Черкаська область,у літературі – не новачок. Починаючи від 1972 року, він видав 10 поетичних збірок, а в прозі – збірку оповідань „З перебитим крилом" і шеститомний роман-сагу „Тепло і холод". Усі ці видання єднає одна спільна риса – любов до рідної землі, її народу, знання трагічних сторінок історії з особистого досвіду і громадянська сміливість у звертанні до них в підцензурні часи.

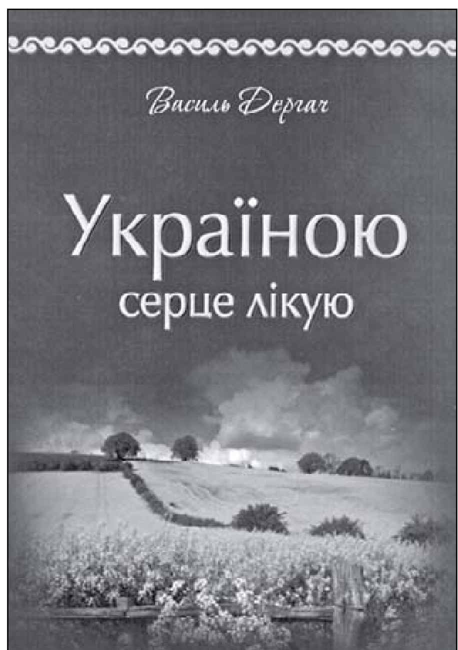

Впродовж свого життя В. Дергач не тільки писав, а й прилюдно читав свої твори на численних зустрічах з громадою. Для цього теж треба було мати мужність і рішучість, бо йшлося також про безпеку власної родини. Але пам'ять про страченого батька, про біль усього народу вела поета до слова, до боротьби.

Книжка вибраних творів В. Дергача вкрай потрібна й тепер Україні, оскільки вона розповідає новому поколінню, у якому баговинні були змушені жити діди й батьки, уцілілі від репресій комуністичної влади. І перевага автора над „модними" сучасними письменниками полягає в тому, що він жив і живе у глибокій провінції, де свавілля примітивних представників партійної номенклатури було особливо жорстоким саме в буднях, в щоденному житті.

Це свавілля було реґламентоване інструкціями партійних комітетів, залежністю кожної долі від членства в Комуністичній партії, від доносів інформаторів КГБ. Сам В. Дергач був переслідуваний владою, коли видав поетичну збірку в обкладниці синьо-жовтого кольору.

Також для закордонного українства книга В. Дергача цінна саме тим, що відкриває ті подробиці провінційного життя, про які воно не мало достатньої інформації у роки „залізної завіси". За кордон діставалися вістки про переслідування столичних дисидентів, про заборони окремих книг, фільмів і творів мистецтва, а уся щоденна безвихідь життя в шахтарському містечку, що виникло у післявоєнний час для забезпечення населення місцевим побутовим паливом, була невідомою українському світові.

До заснованого 1947 року шахтарського селища привезли з Німеччини трофейне устаткування, зокрема унікальний відвальний міст з вбудованим роторним екскаватором. Але у 1970 році через варварську експлуатацію моста металева конструкція впала. Видобуток вугілля були змушені проводити у невеликих шахтах і невдовзі припинити. Неважко уявити собі сумну долю мешканців міста, яке налічувало 20 тис. осіб. І про це теж варто знати на Заході.

Назвою нової книжки послужив рядок з поезії, яка має таку строфу:

Свою радість до злету готую.
Своє мужність і слово гострю.
Україною серце лікую,
Задля неї я сили гартую,
Їй до слави вплітаю зорю.

Це, власне, і є кредом усього життя В. Дергача.

З питань придбання книги можна звернутися до автора на адресу: вул. Калініна, 17, кв. 2, Ватутіне, Черкаської области, 20260 Ukraine.

Левко Хмельковський

ПРЕСОВИЙ ФОНД „СВОБОДИ“, січень 2009 р.

100 дол.	Якубовичі Дарія і Олександер	Бреквсвіл, Огайо
	Карпенко Андрій	Дес-Плейнс, Іл.
	Підлісний Микола	Оро-Стейшен, Онт., Кан.
	Курилко Богдан	Дарієн, Кон.
	Малюца А.	Дандес, Іл.
	Кричик А.	Лорейн, Огайо
	Мазур Л.	Мавтен-Лейкс, Н. Дж.
	Бігун Л.	Силвер-Спрінґ, Мд.
55	Маміка Б.	Розвіл, Каліф.
	Куляс Юліян	Парк-Ридж, Іл.
	Шевченко Олексій	Бриджвотер, Н. Дж.
50	Подпірка Р.	Вайтстон, Н. Й.
	Олиник С.	Вашінґтон, ДК
	Кріслатий З.	Клівленд, Огайо
	Стахів Я.	Кеньйон-Лейк, Тек.
	Винар А.	Равіна, Огайо
	Дремо Гедвік	Чикаґо, Іл.
	Пласкон Юстин	Лінден, Н. Дж.
45	Остапюк Е.	Савт-Гейвен, Мін.
	Гарасимяк Андрій	Ню-Йорк, Н. Й.
40	Ричок Роман	Мейплвуд, Н. Дж.
35	Петренко Леонід	Сан-Ситі, Аріз.
30	Бучинський Б.	Ґлендора, Каліф.
	Дидик-Петренко А.	Ештон, Мд.
	Бенко Франко	Клівленд, Огайо
25	Бадинський Р.	Фінікс, Аріз.
	Бонакорса Х.	Белвіл, Н. Дж.
	Хомяк Р.	Вашінґтон, ДК
	Даниш Т.	Ґрінвіч, Кон.
	Дячук У.	Ратерфорд, Н. Дж.
	Дикий Д.	Форест-Гилс, Н. Й.
	Ґавдяк І.	Коламбія, Мд.
	Гнатейко М.	Кліфтон, Н. Дж.
	Якубович А.	Бреквсвіл, Огайо
	Якубович С.	Брик, Н. Дж.
	Караван О.	Айвернес, Іл.
	Коваль Н.	Риверсайд, Кон.
	Кузьмович К.	Ґрейт-Фолс, Ва.
	Лехман В.	Лафаєт, Інд.
	Мазурик Дж.	Денвіл, Каліф.
	Мельниченко Е.	Овінкс, Мд.
	Пастушек Т.	Сватмор, Па.
	Підвербецький А.	Рендолф, Н. Дж.
	Пласкон Ю.	Лінден, Н. Дж.
	Семків Дж.	Бойлінґ-Спрґс, Па.
	Ставничий Ю.	Кінелон, Н. Дж.
	Ставничий З.	Кінелон, Н. Дж.
	Балтарович Л.	Ворен, Миш.
	МекҐрат М.	Френклин-Сквер, Н. Й.
	Бачинська О.	Натлі, Н. Дж.
	Благий І.	Рочестер, Н. Й.
	Бойчук Я.	Ювінґ, Н. Дж.
	Дутка О.	Флашінґ, Н. Й.
	Ґелета Б.	Коледж-Парк, Мд.
	Горчаківський В.	Денвер, Кол.
	Кочман А.	Чикаґо, Іл.
	Кривуцький М.	Коледж-Парк, Мд.
	Кузьо Т.	Ґренбі, Кон.
	Лятишевський А.	Сеґ-Гарбор, Н. Й.
	Лавро М.	Асторія, Н. Й.
	Лобур Л.	Севен-Гілс, Огайо
	Луцький К.	Вудсайд, Н. Й.
	Максимович Р.	Вілов-Ґров, Па.
	Маренін Л.	Сентеніял, Кол.
	Матковський С.	Рочестер, Н. Й.
	Сингаївський І.	Мінеаполіс, Мін.
	Танін А.	Мілвокі, Виск.
	Тимків С.	Мілерсвіл, Мд.
	Войтович М.	Медісін, Виск.
	Ясінська Т.	Силвер-Спрінґ, Мд.
	Храплива Х.	Матаван, Н. Дж.
	Буняк Л.	Фаєтвіл, Н. Й.
	Коваль М.	Флорам-Парк, Н. Дж.
	Явний Л.	Флорам-Парк, Н. Дж.
	Боївка Михайло	Лорейн, Огайо
	Бук Юрій	Лас-Веґас, Нев.
	Коропецька Оксана	Балтимор, Мд.
	Кузич Юрій	Ґлен-Елен, Іл.
	Мартинець Е.	Ґлен-Спей, Н. Й.
	Очеретко Аркадій	Сан-Ситі Вест, Аріз.
20	Ломаґа М.	Ветерсфілд, Кон.
	Михальчак М.	Манілус, Н. Й.
20 дол.	Романишин П.	Арвада, Кол.
	Рудник-Макензі Р.	Лос-Анджелес, Каліф.
	Томко А.	Шорт-Гілс, Н. Дж.
	Гірняк А.	Кліфтон, Н. Дж.
	Лазуренко Л.	Фармінґтон-Гілс, Миш.
	Лоїк В.	Кернс, Ют.
	Мельник А.	Чикаґо, Іл.
	Мосійчук А.	Клірвотер, Фла.
	Мандич Петро	Ролінґс-Порт, Н. Г.
	Мельник Люба	Елмгерст, Н. Й.
	Микитюк О.	Скарборо, Онт., Канада
15	Бейґер Богдан	Бафало, Н. Й.
	Берегулько Павло	Коламбія, Пд. К.
	Безпала Лідія	Корнінґ, Каліф.
	Богданська Таїса	Нюарк, Н. Дж.
	Бойцуняк Олена	Ворен, Миш.
	Бойко Орест	Юніон, Н. Дж.
	Бурак Любов	Істон, Па.
	Кальман Ніна	Форт-Колінс, Кол.
	Михайличенко Олекс.	Джексон, Н. Дж.
	Мірчук Ігор	Вілов-Ґров, Па.
	Ошипко Григорій	Отремонт, Квеб., Канада
	Петрів Катерина	Сомервіл, Мас.
	Пришляк Олександер	Ветерсфілд, Кон.
	Шеремета Марко	Чикаґо, Іл.
	Коропецький М.	Балтимор, Мд.
	Корж. О.	Ранчо-Міраж, Каліф.
	Куціль Р.	Рочестер, Н. Й.
	Онуфрейчук Б.	Вачунґ, Н. Дж.
	Полон О.	Пен-Ян, Н. Й.
	Сиґіда Н.	Іст-Гановер, Н. Дж.
	Тимяк М.	Норт-Порт, Фла.
	Андрач Е.	Седл-Брук, Н. Дж.
	Худовський В.	Ветерсфілд, Кон.
	Коновал О.	Арлінґтон-Гтс., Іл.
	Лімонченко О.	Сан-Матео, Каліф.
	Пришляк О.	Ветерсфілд, Кон.
	Венке М.	Юніон, Н. Дж.
	Вох Д.	Іст-Гановер, Н. Дж.
	Драґан М.	Добс-Фері, Н. Й.
	Люле С.	Ґлен-Елин, Іл.
	Пастернак О.	Норт-Порт, Фла.
	Беґей Р.	Мавт-Вернон, Ва.
12.50	Дуткевич С./Урбанович Б.	Александрія, Ва.
10	Куропасі Лідія і Богдан	Гікорі, Пн. К.
	Бошак Анна	Йонкерс, Н. Й.
	Шпитко Марія	Чикаґо, Іл.
	Данилюк Петро	Гаятсвіл, Мд.
	Данилишин Ярослав	Чикаґо, Іл.
	Демянчук Ольга	Парма, Огайо
	Гупало Ярослав	Чикаґо, Іл.
	Юрійчук Ілько	Чикаґо, Іл.
	Калушка Євдокія	Парма, Огайо
	Каваць Михайло	Парма, Огайо
	Кобрин Атанас	Норт-Порт, Фла.
	Крамарчуки Лідія і Богдан	Кліфтон, Н. Дж.
	Кріль Юліян	Кларк, Н. Дж.
	Кривулич Мирослав	Амстердам, Н. Й.
	Кушнір Надія	Піскатавей, Н. Дж.
	Огаренко Марія	Редондо-Біч, Каліф.
	Онуфреї Сильвія і Сергій	Фініксвіл, Па.
	Павлів Маркіян	Монтреаль, Квеб., Канада
	Шафран Дмитро	Ню-Британ, Кон.
	Шевчук Павло	Летам, Н. Й.
	Таращук Дмитро	Маямі, Фла.
	Верига Василь	Торонто, Онт., Канада
	Верхоглад Микола	Ґлендейл-Гтс, Іл.
	Ворох-Гуглевич Хризанна	Ню-Йорк, Н. Й.
	Возьний Микола	Камберленд, Р. Ай.
	Запутович Роман	Гілсдейл, Н. Дж.
	Подоляк Е.	Лігайтон, Па.
	Черней А.	Орадел, Н. Дж.
	Чипак О.	Вейн, Н. Дж.
	Чарторийський В.	Бруклин, Н. Й.
	Ґалонзка А.	Валпол, Мас.
	Глинський Б.	Вієна, Ва.
	Головінський М.	Іст-Ґрінвіч, Р. Ай.
	Голюка А.	Флашінґ, Н. Й.
	Кравченюк С.	Джерсі-Ситі, Н. Дж.
	Кравченюк С.	Джерзі-Ситі, Н. Дж.
	Кропельницький Н.	Ворен., Миш.
	Крупа Т.	Мориставн, Н. Дж.
10 дол.	Кулинич П.	Йонкерс, Н. Й.
	Лукачик А.	Мідл-Вилидж, Н. Й.
	Мельник Р.	Індіянаполис, Інд.
	Оберишин Я.	Джамейка, Н. Й.
	Панчук Я.	Чикаґо, Іл.
	Подолюк Б.	Гіксвіл, Н. Й.
	Рішко І.	Бриджвотер, Н. Дж.
	Слобіцький Л.	Елкгорн, Неб.
	Слиж Р.	Ралей, Пн. К.
	Сохан І.	Вудкліф-Лейк, Н. Дж.
	Ґут А.	Мортавн, Вт.
	Бабій Б.	Ютика, Н. Й.
	Берестинський Р.	Чикаґо, Іл.
	Білецький В.	Вест-Сейнт-Пол, Мін.
	Бортник Я.	Форкд-Рівер, Н. Дж.
	Чировський А.	Сакасуна, Н. Дж.
	Ціко М.	Савтґейт, Миш.
	Данилик М.	Гюстон, Текс.
	Ґорчинська І.	Чикаґо, Іл.
	Голик С.	Скрентон, Па.
	Климковський В.	Вормінстер, Па.
	Кровицький Я.	Пармінґтон-Гілс, Миш.
	Крупа Т.	Мориставн, Н. Дж.
	Кулинич М.	Джексон-Гтс, Н. Й.
	Кузич Н.	Чикаґо, Іл.
	Лончина І.	Ралей, Пн. К.
	Мазепа М.	Рідінґ, Па.
	Мягкий Н.	Екрон, Огайо
	Нєрпицький Б.	Мейплвуд, Мін.
	Онишкевич Е.	Ірвінґтон, Н. Дж.
	Пацай Я.	Голивуд, Фла.
	Плакида Н.	Раріттан, Н. Дж.
	Пилишенко С.	Бетезда, Мд.
	Ріба М.	Вексфорд, Па.
	Шмід Р.	Бірмінґгем, Миш.
	Смит С.	Гарісбурґ, Па.
	Школяр І.	Вайт-Плейнс, Н. Й.
	Тенюх Я.	Вайт-Плейнс, Н. Й.
	Тритяк О.	Матаван, Н. Дж.
	Вовчук Р.	Гаторн-Вудс, Іл.
	Федорончук Е.	Мавнтенсайд, Н. Дж.
	Сахно Я.	Флашінґ, Н. Й.
	Маєвська Х.	Кос-Коб, Кон.
	Карпенко Т.	Савтфілд, Миш.
6	Ковалевський Н.	Тифен, Огайо
5	Артимів М.	Філядельфія, Па.
	Бобиляк Г.	Кліфтон, Н. Дж.
	Духнич Б.	Нюарк. Н. Дж.
	Лісовенко Я.	Бруклин, Н. Й.
	Матичак М.	Вайтстон, Н. Й.
	Пакула Л.	Дірборн, Миш.
	Псюк А.	Кенет-Екв., Па.
	Тренза М.	Карл-Плейс, Н. Й.
	О’Гара М.	Лонґ-Айленд, Н. Й.
	Ґолія З.	Тарпон-Спринґс, Фла.
	Лагола Петро	Плейн-Ситі, Огайо
	Лазарі Б.	Де-Виледжес, Фла.
	Лисяк С.	Обурн, Н. Й.
	Мазур А.	Говард-Біч, Н. Й.
	Олесницький Ю.	Томс-Ривер, Н. Дж.
	Пастушенко Т.	Ню-Провіденс, Н. Дж.
	Прокопович І.	Калабасас, Каліф.
	Скірка Е.	Асторія, Н. Й.
	Винник Р.	Гайд-Парк, Н. Й.
	Василенко І.	Юніон, Н. Дж.
	Заїка Л.	Челтенгем, Па.
	Лисобей М.	Чері-Гил, Н. Дж.
	Куць Я.	Ґардінер, Ме
	Головяк П.	Шиґарлоф, Па.
	Луцик А.	Бетезда, Мд.
	Косачук Сергій	Вайленд, Н. Дж.
	Балтарович Оксана	Гантінґдон-Велі, Па.
	Беднарська Марта	Кергонксон, Н. Й.
	Биковський Николай	Гемлин, Н. Й.
	Хомяк Богдан	Рочестер, Н. Й.
	Хонюк Богдан	Ню-Йорк, Н. Й.
	Цікало Юрій	Помптон-Плейнс, Н. Дж.
	Данилюк Анна	Ворен., Миш.
	Федор Михайло	Флемінґтон, Н. Дж.
	Гевко Олена	Ворен, Миш.
	Горчаківський Володимир	Денвер, Кол.
	Івахів Дарка	Чикаґо, Іл.
	Казанівський Орест	Чикаґо, Іл.

Найменший...

(Закінчення зі стор. 5)

заслуг Авґустина Волошина була його чільна роля у виданні 14 томів Наукового збірника Товариства „Просвіта" в Ужгороді (1922-1938), і водночас зазначає, що ця діяльність вченого ще „не отримала докладної оцінки" (стор. 27).

Характеризуючи доброчинну діяльність пастиря, автор рецензованої праці наводить такий факт: на початку 1933 року Ірина Петрик-Волошин разом з чоловіком о. Авґустином безкоштовно передають під сиротинець власний будинок, в якому відкрито народну кухню (стор. 20). Заходами доброчинців тільки протягом зими 1932-1933 років було організовано понад 290 тис. безкоштовних обідів для дітей знедолених родин та перестарілих. А як видавець газети „Свобода" о. А. Волошин у дусі християнської моралі проливав світло на обставини Великого голоду в Україні (стор. 27).

Поважну частину рецензованої книжки займає аналіза діяльности А. Волошина як теоретика педагогіки. „Повчання дітям" Володимира Мономаха він уважав першим ориґінальним педагогічним твором української педагогічної науки „старої доби" (стор. 63). Віддавав належне педагогічним прямуванням Костянтина Острозького, діяльності Львівського братства, Києво-Могилянської академії часів гетьманування Івана Мазепи. М. Зимомря переконливо доводить, що о. А. Волошин добре знав і розвивав на Закарпатті основоположні ідеї Мішеля Монтеня, Френсіса Бекона, Рене Декарта, Жана-Жака Руссо, Яна Коменського, Костянтина Ушинського, Софії Русової та ін. Автор простежує паралелі в педагогічних поглядах А. Волошина та Василя Сухомлинського, хоча останній через незалежні від нього обставини не міг знати педагогічних праць закарпатського просвітителя (стор. 41, 45).

М. Зимомря слушно констатує, що в царині методики гімназіяльного та семінарійного викладання математичних наук на А. Волошина мали помітний уплив настанови австрійського вченого Бернарда Больцано. Увагу закарпатського педагога на праці видатного математика і філософа під час особистої зустрічі в Ужгороді 4 серпня 1925 року звернув европейський авторитет Едвард Вінтер – серед спадщини останнього відома й праця „Візантія та Рим у боротьбі за Україну" (1942).

Протягом чверти століття праці на посаді директора (1912-1938) Ужгородської вчительської семінарії о. А. Волошин виховав десятки національно свідомих вчителів народу. Цінними є розповіді М. Зимомрі про почуті й записані ним особисті спогади учнів А. Волошина, серед них – відомі у Закарпатті культурно-освітні діячі Степан Штефуровський, Степан Кишко, Олександер Кишко, Юрій Сак, Іван Ільтьо та ряд інших.

Згадує автор і той маловідомий факт, що А. Волошин, – уже після падіння Карпатської України та переїзду до Праги, – приділяв значну увагу українським навчальним закладам у тих місцевостях Чехії, де українці тривалий час проживали спільнотою. При цьому М. Зимомря посилається і на спогади А. Штефана про ролю о. А. Волошина у підтримці Модржанської української гімназії, інтернату у Мозтанах, де проживали діти українських еміґрантів (с.38) тощо. На підставі аналізи найбільш вагомих педагогічних праць та літературних творів о. -д-ра А. Волошина, які виходили друтом в Ужгороді, Мукачеві, Празі у 1920-1940-их роках, М. Зимомря доходить висновку (стор. 94), що спадщина душпастиря і вченого й понині не втратила своєї пізнавальної вартости, теоретичного й практичного значення.

Із суто технічних недоглядів, від яких не вільне будь-яке видання, вкажемо тільки на деякі – зокрема на непослідовність у правописі форми орудного відмінка українського прізвища Волошин, яке за походженням є синонімом до апелятиву „волох" і стоїть в одному ряді із синґулятивами – литвин, мордвин, русин, татарин тощо. Тож поряд з правильним написанням – Волошином (стор. 6), зустрічається і помилкове – Волошиним (стор. 19, 22, 23, 59). На стор.10, при посиланні на ім'я Юрія Боржави як автора праці „Від Угорської Руси до Карпатської України" (Філядельфія, 1955), варто додати, що під цим псевдонімом друкувався Зореслав – о. Себастіян Сабол (у деяких випадках також Соболь). На тій таки сторінці у вихідних даних однієї з опублікованих у Ню-Йорку праць Вікентія Шандора („Закарпаття: Історично-правний нарис від XIX ст. до 1920") рік видання слід виправити на 1992. Ці та ще кілька друкарських хиб легко можуть бути усунуті в повторному виданні книги, якого будемо сподіватися в найближчому часі.

Закінчення з стор. 20

ПРЕСОВИЙ ФОНД „СВОБОДИ"
січень 2009 р.

5 дол.	Клос Марія	Даймонд-Пойнт, Н. Й.
	Косачук Сергій	Вайнленд, Н. Дж.
	Кирилів Наталія	Чикаґо, Іл.
	Матлаґа Василь	Картерет, Н. Дж.
	Мніщенко Марія	Юніон, Н. Дж.
	Музика Катерина	Філядельфія, Па.
	Паславська Христина	Бафало, Н. Й.
	Полатайко Осип	Бетел Парк, Па.
	Пращик Григорій	Вест-Істон, Па.
	Репа Григорій	Карнеґі, Па.
	Шустикевич Марія	Львівська обл., Україна
	Старух Теофіль	Александрія, Ва.
	Цісельська Тамара	Гантер, Н. Й.
	Захарків Тамара	Ленсдейл, Па.
	Зарик Андрій	Бел-Ейр, Мд.
	Зварун Андрій	Остин, Текс.
2.50	Грицак П.	Кренфорд, Н. Дж.
	Разом	**4.986 дол.**

Щиро дякуємо всім за фінансову підтримку „Свободи" – найстаршої української газети в світі.

Вістки з УСВТ „Чорноморська Січ"

III Український діяспорний турнір копаного м'яча відбудеться в Англії

III Український міжнародний турнір копаного м'яча в цьому році відбудеться в Нотінґгамі, Англія, 17-25 травня. Як відомо, у 2007 році ігри цього турніру відбулися в Австралії, де у них взяли участь збірна УСЦАК, збірна українців Англії і три українські дружини Австралії з Аделаїди, Сиднею і Вікторії. До збірної УСЦАК від УСВТ „Ч. Січ" входили тоді Андрій Панас, Гриць Сергіїв, Андрій Кудрик, Данило Левицький, Роман Головінський і Лесик Миськів, з СК СУМ „Крилаті" Йонкерс – Марко Гованський, Іван Копитчак, з УСК „Україна", Сиракюзи – Олег Янишин, Богдан Янишин і Сергій Молчанович. Турнір в Австралії викликав велике зацікавлення в українській громаді.

Формат цьогорічного турніру буде дещо змінений, в ньому з північно-американського континенту візьмуть участь дві збірні УСЦАК, по одній з США і Канади, збірні українців Австралії, Англії і, можливо, збірна українців Західньої Европи.

Остаточне рішення щодо участи двох збірних УСЦАК було затверджено на засіданні управи УСЦАК, на якому голова Мирон Стебельський передав бажання управи УСК „Карпати", Торонто, зайнятися формуванням збірної на терені делеґатури УСЦАК Канади. На засіданні був затверджений організаційний комітет делеґатури УСЦАК-Схід, який взяв на себе обов'язок зформувати збірну УСЦАК Америки. До його складу ввійшли М. Гованський („Крилаті", Йонкерс) – координатор, тел.: (917) 678-4168, А. Панас („Ч. Січ") – організатор, тел.: (973) 477-4982, Богдан Куцина („Ч. Січ") – тел.: (973) 599-1836, з Канади: Володимир Арендач („Карпати", Торонто) – організатор, тел.: (416) 807-0988, Арко Батрух („Карпати", Торонто), тел.: (416) 577-8558. Зацікавлені футболісти можуть зголоситися до цих осіб.

Відбудеться третій турнір копаного м'яча

ВИПАНІ, Ню-Джерзі. – В суботу, 28 лютого, відбудеться третій щорічний турнір копаного м'яча в закритій залі Українського Американського культурного центру Ню-Джерзі. Господарем турніру є Українське спортово-виховне товариство „Чорноморська Січ".

Провідником турніру є його організатор Андрій Панас, з яким співпрацюють Гриць Сергіїв і Марко Гординський – усі три члени проводу ланки копаного м'яча „Ч. Січі". В турнірі візьмуть участь дружини УСО „Тризуб", Філядельфія; УСК Ню-Йорк; СК СУМ „Крилаті, Йонкерс, Ню-Йорк; УСК „Леви", Стемфорд, Конектикат; УКЦентру, Випані і дві дружини УСВТ „Чорноморська Січ".

Згідно з правильником турніру, на початку ігри пройдуть у двох рівнорядних підгрупах, а після закінчення змагань в групах чотири дружини з найкращим здобутком точок проведуть півфінальні поєдинки. Переможці півфіналів розіграють фінальні змагання за трофей чемпіона турніру 2009 року.

У двох попередніх турнірах 2007 і 2008 років трофей чемпіона здобув УСК „Леви", Стемфорд, Конектикат. Тоді в складі цієї дружини в більшості виступали новоприбулі футболісти з України.

Омелян Твардовський

„Поховали хорошу людину“

От і все.
Поховали хорошу людину,
повернули навіки у лоно землі.
Та невже ж помістились
в тісну домовину
всі турботи її, всі надії, жалі?
Василь Симоненко

Св. п. Діоніза Ненадкевич

20 січня відійшла в засвіти наша дорога приятелька св. п. Діоніза Ненадкевич („Нуся“), з дому Самотій. Поховали її на цвинтарі св. Андрія Первозваного в Савт-Бавнд-Бруку, Ню-Джерзі.

„Нуся“, так ми всі її називали, народилася 17 березня 1924 року у Львові. Батьки – Домінік і Катерина (з дому Нагуляк) подбали, щоб Нуся закінчила гімназію і вступила у Львівський університет на медичні студії

До приходу „перших совєтів“ була вже на другому році медицини. Коли прийшли німці, багато студентів, і Нуся теж, були змушені перервати студії. Мало хто в той час не був зв'язаний з підпільною боротьбою. І „Нуся“ підтримувала зв'язок з підпіллям – з своєю симпатією „Степаном“ і ще з однією товаришкою.

В 1945 році Нусю арештували, але з браку доказів вона була звільнена. Боячись нового арешту, вона вирішила залишити Україну. Саме почалося переселення поляків з України в Польщу. Нуся спробувала скористатися з ситуації. Їй пощастило переїхати з переселенцями в Польщу, де вже були її батько і брат.

Не гаючи часу, вирішила продовжити студії, які почала у Львові, але це було нелегко. Навіть професори, які викладали у Львівському університеті, не могли допомогти. У влади виникли великі застереження щодо документів. І вона була змушена нострифікувати матуральне свідоцтво. Все це забрало багато часу. Все ж поступила у Вроцлавський університет на фармацію, яку закінчила під кінець 1950-их років. Опісля вона 15 років незмінно працювала в тій самій аптеці.

Тим часом Микола Ненадкевич, американець українського походження, поїхав в Польщу, до Вроцлава, де жила Нуся, щоб визволити її з підневільного краю. М. Ненадкевич їздив до Вроцлава два рази, і за другим разом 1 червня 1967 року вони побрались, а весною 1969 року Нуся прибула до США на сталий побут.

На імпрезі в Українському Інституті Америки Нуся зустріла д-ра Юрія Кушніра, якого знала ще з гімназії у Львові. Він допоміг їй знайти працю в аптеці. Вона почала також відвідувати в Олбані, Ню-Йорк, фармацевтичний курс, де вивчала американське фармацевтичне право. Потім була нострифікація диплому. Через два місяці Нуся здала іспит і отримала ліцензію на працю в аптеці, де працювала 14 років, аж до виходу на пенсію.

Нуся любила подорожі, і коли „відчинилась“ брама в Україну, часто бувала в ній. Під час однієї з поїздок разом з чоловіком розшукали могилу „Степана“, який загинув в боротьбі з ворогом.

Подружжя Ненадкевичів було нашими частими гостями. Всі ми пережили воєнне лихоліття, було що пригадати.

Відійшла Нуся тихо, не надокучивши нікому, і залишила в смутку чоловіка Миколу, синів по братові і громадку приятелів, з якими була в контакті до кінця свого життя.

Спи, Нусечко! Моли Всевишнього за кращу долю-волю нашому народові. Хай американська земля буде тобі пухом, а цих кілька рядків хай залишаться як нев'янучий вінок на твоїй ще свіжій могилі.

Вічна Тобі пам'ять!

Анна Байляк,
Метітак, Ню-Йорк

ГОЛОВНА УПРАВА ОБ'ЄДНАННЯ КОЛИШНІХ ВОЯКІВ УПА АМЕРИКИ і КАНАДИ
з сумом повідомляє членство і українську громаду, що в суботу, 14 лютого 2009 р. помер на 88 році життя

СВ. П.

ІВАН ЛЯЛЮК „КАМІННИЙ“

нар. 1921 р. в селі Наконечне II, повіт Яворів, Україна.

Від 1944 р. до 1948 р. воїн УПА сотні Бриля. Рейдом перейшов до Німеччини, відтак еміґрував до Америки, де оселився в місті Рочестері, Н. Й. Був активний в різних організаціях, зокрема в збиранні фондів на видання Літопису УПА.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в середу, 18 лютого о год. 7-ій веч. в похоронному заведенні Harris, а в четвер, 19 лютого о год. 10-ій ранку з церкви Богоявлення на цвинтар Holy Sepulchre Cemetery.

Дружині Катрусі, синам Романові та Богданові, дочці Лесі та їхнім родинам висловлюємо щирі співчуття.

Вічна Йому пам'ять!

Замість квітів на свіжу могилу можна складати пожертви на видавництво Літопису УПА, на сиротинці в Україні або на Українську католицьку церкву Богоявлення у Рочестері, Н. Й.

Шановні читачі!

Висилаючи до „Свободи“ спомини і співчуття з приводу відходу своїх близьких і друзів, не забувайте підтримувати видання тижневика пожертвами на пресовий фонд!

Редакція

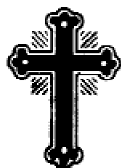

Ділимося сумною вісткою з рідними, приятелями і знайомими, що в четвер, 29 січня 2009 р. з волі Всевишнього відійшов у вічність на 85-му році життя наш найдорожчий ТАТО і ДІДО

СВ. П.

АНДРІЙ ҐЕЛЕТКАНИЧ

нар. 12 грудня 1923 р. в селі Суковате, на Лемківщині.

Громадсько-політичний діяч, член ОУН, довголітній член Центральної управи ОДВУ, голова 23-го відділу ОДВУ в Аллентавн, Па., член управи оселі ОДВУ ім. О. Ольжича, де постійно працював для її розвитку.

Фундатор Стипендійного фонду Родини Ґелетканичів при Дослідній Фундації ім. О. Ольжича для допомоги студентам в Україні.

ПАНАХИДА відбулася в понеділок, 2 лютого 2009 р. в похоронному заведенні Когут в Аллентавн. Похоронні відправи відбулися 3 лютого 2009 р. в церкві св. Івана Хрестителя в Нортгамптон, Па.

Тлінні останки покійного Андрія спочили поруч його дружини Осипи на цвинтарі св. Івана Хрестителя в Нортгамптон, Па.

Горем прибиті:

доньки: мґр. ХРИСТИНА СПАЙН і муж ДАН
ЛЕСЯ СТЕЦИНА з мужем ЮРКОМ та дітьми ПАВЛОМ і МАРКОМ
д-р МАРТА ҐЕЛЕТКАНИЧ
син мґр. РОМАН з дружиною ГАЛЕЮ та дітьми АНДРІЄМ, ДАНИЛОМ і ЛАРИСОЮ
та ближча і дальша родина в Америці та Україні.

Вічна Йому пам'ять!

Замість квітів родина просить складати пожертви на Стипендійний Фонд Родини Ґелетканичів при Дослідній Фундації ім. О. Ольжича, Olzhych Research Foundation, 1229 Spring Ave., Wynnantskill, NY 12198.

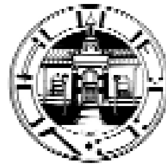

Ділимося сумною вісткою, що в четвер, 8-го січня 2009 року у Філядельфії відійшла у вічність член нашої Дирекції Українського Освітньо Культурного Центру у Дженкінтавн, Пенсильванія

СВ. П.

ІРЕНА ПЛАХТА БЕРЕЗЯК

Висловлюємо наші найщиріші співчуття мамі МАРІЇ ПЛАХТІ і братові ВОЛОДИМИРУ з родиною.

Вічна Їй пам'ять!

Дирекція Українського Освітньо Культурного Центру 2008-2009 рр.

Борис Павлюк, Президент
Орися Гевка, Виконавчий Директор

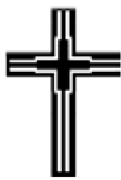

Ділимося сумною вісткою, що в середу, 28 січня 2009 р. відійшов у Божу вічність на 55-му році життя наш найдорожчий СИН, БРАТАНОК і КУЗЕН

СВ. П.

АДРІЯН РОЖАНКОВСЬКИЙ

Похорон відбувся в Бостоні, Мас.

В глибокому смутку залишилися:

мама – РУТА
тета – ДАРІЯ МИНДЮК
кузини – ХРИСТИНА БРИНДЗЯ з родиною
– ХРИСТИНА ЗАНДЕР
– МАРКО ЗАНДЕР з родиною
– АНДРІЙ КУШНІР з родиною
– ЗЕНОВІЙ КУШНІР з родиною
– МИРОН КУШНІР з родиною

та ближча і дальша родина в Америці, Канаді й Україні.

Вічна Йому пам'ять!

Ділимося сумною вісткою, що в понеділок, 19 січня 2009 р. відійшов у Божу вічність на 94-му році життя наш найдорожчий МУЖ, БАТЬКО, БРАТ і ВУЙКО

СВ. П.

д-р ЯРОСЛАВ К. РОЖАНКОВСЬКИЙ

Похорон відбувся в Бостоні, Мас.

В глибокому смутку залишилися:

дружина – РУТА
син – АДРІЯН
сестра – ДАРІЯ МИНДЮК
сестрінка – ХРИСТИНА БРИНДЗЯ з родиною
сестрінки – АНДРІЙ КУШНІР, ЗЕНОВІЙ КУШНІР та МИРОН КУШНІР з родинами

та ближча і дальша родина в Америці, Канаді та Україні.

Вічна Йому пам'ять!

У невимовному жалю ділимося сумною вісткою з Родиною, Приятелями і Знайомими, що 12 грудня 2008 р. у Філядельфії відійшла у вічність наша найдорожча МАМА, БАБУНЯ, ПРАБАБУНЯ і СЕСТРА

СВ. П.

АЛЕКСАНДРА В. ІВАСИКІВ

з роду КОРОПЕЦЬКА

нар. 16 грудня 1921 р. в м. Долина, Україна.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися 18 грудня 2008 р. у церкві Христа Царя, а відтак на цвинтарі св. Марії у Філядельфії.

Залишені у глибокому смутку:

дочка – РОМА
онуки – МАРКО з дружиною ТАНЕЮ і донечкою ЛЯРИСОЮ
– АНДРІЙ з дружиною ІНҐРІД та синочком ЛЕСИКОМ
– ДАМ'ЯН з дружиною КЕРІ
сестра – ОРИСЯ ІЛЬНИЦЬКА

Просимо про молитви за душу Покійної.

Вічна Їй пам'ять!

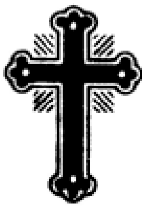

Ділимося сумною вісткою, що в середу, 4 лютого 2009 р. відійшов у Божу вічність наш найдорожчий МУЖ, БАТЬКО і ДІДО

СВ . П.

АДРІЯН БЛЮЙ

нар. 4 серпня 1923 р. у Бродах, Україна.

ПАНАХИДА відбулася в п'ятницю, 6-го лютого, а похорон 7-го лютого з церкви св. Михаїла в Дірборн, Миш. Похований на цвинтарі св. Ядвіги в Дірборн Гайтс, Миш.

В глибокому смутку залишилися:

дружина – ЛЮБОМИРА
син – БОРИС з дружиною д-р АННОЮ
внук – АНДРІЙ
братова – ЛІДІЯ БЛЮЙ
братанка – НАДЯ з мужем СТЕФАНОМ та синами РОМЦЬОМ і ДАНЬОМ СТАСІВ
сестрінок – ЛЮБОМИР ПАНСЯК з дружиною ХРИСТЕЮ та дітьми АНДРІЄМ, ЛЕСЕЮ і АНДРІЯНОМ
сестрінка – МАРТА з мужем ОСИПОМ ДЕЛГОББО
кузинка – ІРЕНА НЕСТОРОВИЧ з дітьми ДАРЦЕЮ і РОМАНОМ
кузинка – ДАРІЯ з мужем ІГОРЕМ КРАМАРЧУКОМ і дочкою ВІРОЮ
свати – ІВАН та АНАСТАСІЯ БУТРІЙ
похресниця – ДАНА БІЛГАН
родини – КІРИК та ГУМЕНЮК

Вічна Йому пам'ять!

Ділимося сумною вісткою, що 10 січня 2009 р. у місті Баффало, відійшла у Божу вічність на 86-му році життя наша найдорожча МАМА і БАБА

СВ. П.

АННА ДРОЗДОВСЬКА

нар. 5 серпня 1922 р. в селі Винники.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися у вівторок, 13 січня 2009 р. в Українській католицькій церкві св. Миколая в Баффало Н. Й.

В глибокому смутку залишилися:

дочка – ОЛЯ з мужем ЛЮБОМИРОМ
син – ВАСИЛЬ з дружиною АННОЮ
внуки – НАТАЛКА, АДРІЯНА, ЛЯРИСА, МИКОЛА і ЮЛІЯ

Вічна Її пам'ять!

Вітаємо студентів - стипендіятів УНСоюзу 2008-2009 навчального року!

Марійка Дрич

Для Українського Народного Союзу вже стало традицією щорічно надавати стипендії і нагороди студіюючій молоді, що є членами УНСоюзу.

Починаючи від 1894 року, УНСоюз допомагав студентам, надаючи їм нагороди по 20 дол., що на той час було значною сумою. На сьогоднішній день УНСоюз виділив понад 2 млн. долярів близько 5,000 студентам-стипендіятам.

У теперішньому, 2008-2009 академічному році УНСоюз призначив стипендії і нагороди 82 студентам, членам УНСоюзу, що становило загальну суму 16,600 дол., з яких 4,250 дол. припало на спеціяльні стипендії. Як і кожного року, Стипендійна Комісія розглядала і оцінювала кандидатів на спеціяльні стипендії з огляду на академічні показники, фінансові потреби, галузі студій та активність в українській громаді.

Право на отримання спеціяльних стипендій УНСоюзу в цьому навчальному році дісталося чотирьом студентам, членам УНСоюзу.

Найвищу нагороду, стипендію Йосипа і Дори Ґаландюк, в сумі 2,000 дол. отримав 22-річний **Микола Гончар**, відмінний студент Duquesne University, Пенсильванія, член 264-го Відділу УНСоюзу.

М. Гончар навчається за спеціяльністю Бухгалтерія і фінанси. За весь період навчання в університеті має високі показники у навчанні – його ім'я постійно знаходиться на Dean's list. Належить до студентських організацій: Student Accounting Association, Beta Alpha Psi and Duquesne Entrepreneur Association. В молодшому віці Микола був учасником танцювального ансамблю „Київ", навчався в „Рідній Школі"(Пітсбург), та належав до молодіжної організації при Українській католицькій церкві св. Трійці. Будучи студентом, багато працює як доброволець. Минулого року, в період уплати податків, працював на добровільних засадах при Just Harvest, допомагаючи малозабезпеченим правильно оформляти документи.

Стипендію д-рів Марії, Дмитра та Ольги Яросевичів у сумі 1,000 дол. було призначено 19-річній **Ларисі Кобзяр**, відмінній студентці факультету психології при Fordham University, штат Ню Йорк.

Перечитуючи твір, який Л. Кобзяр написала в прилозі до стипендійної аплікації, подивляєшся активності і енергійності цієї молодої дівчини. Особливою рисою, яка домінує в її характері, є гордість за те, що вона українка. І не тільки за походженням, але і за покликанням душі.

Л. Кобзяр на відмінно склала матуру в „Українській Школі" в Ню-Йорку. Свої літні вакації з дитинства проводила на Пластових таборах „Вовчої Тропи". Та з особливою теплотою Л. Кобзяр згадує час перебування в родинному домі в Гантері, Ню-Йорк, у бабусі. Там вона мала можливість відвідувати денний табір українського фолкльору, де вивчалися українські народні пісні, читалися українські поеми, ставилися сценки за відомими українськими творами. Лариса є членом 489-го Відділу УНСоюзу.

Стипендію Блакстону, засновану Корпорацією Українського Народного Дому у Блакстоні, Масачусетс, на суму 500 дол. отримала 22-річна **Юлія Кун**, член 206-го Відділу УНСоюзу, студентка Бостонського університету, де вивчає театральне мистецтво. Вона Вона бере активну участь у студентському житті університету, багато читає, вивчає і подорожує, що дає їй можливість розширити свій кругозір і пізнати життя.

Минулого семестру, за спеціяльною програмою університету, Ю. Кун навчалася в Лондонській академії музики і драматичного мистецтва. Мала нагоду відвідати великі европейські міста Париж, Рим, Венецію, Дублін, що збагатило її культурний і навчальний досвід. Беручи участь у постановці п'єси Антона Чехова "Вишневий Сад " при Huntington Theater, познайомилася з такими знаменитостями, як Пол Нюман і Джоен Вудвард.

Стипендію Йосипа Волька на суму 750 дол. було надано 19-річній **Марисі Мілінічік**, відмінній студентці Juniata College, Пенсильванія. М. Мілінічік походить з багатодітної лемківської родини, де свято шанують і дотримуються українських традицій. Всі пятеро дітей в сім'ї відвідують класи українського танцю.

Тато М. Мілінічік організував дитячий гурток українського народного танцю при церкві і М. Мілінічік з радістю допомагає йому навчати початківців перших танцювальних кроків. А ще вона захоплюється музикою. Залюбки грає на бандурі, піяно і віолі. Активна також у спорті, займається бігом і плаванням. Та здобуття вищої освіти є пріоритетом для М. Мілінічік. Вона з відзнакою закінчила середню школу. Будучи студенткою, багато працює, щоб заощадити на оплату за навчання в коледжі. Мріє здобути професію ветеринара, оскільки дуже любить тварин і почувається щасливою в їх оточенні. М. Мілінічік є членом 147-го Відділу УНСоюзу.

Крім того, УНСоюз надав в цьому навчальному році 78 звичайних нагород: 27 нагород по 125 дол. – для студентів першого курсу університету, 16 нагород по 150 дол. – для студентів другого курсу, 17 нагород по 175 дол. для студентів третього курсу і 18 нагород по 200 дол. – для студентів останнього курсу університету. Звичайні стипендії розподіляються виключно за роком навчання в університеті.

УНСоюз вітає всіх переможців цьогорічної стипендійної програми! Бажаємо всім вам великих успіхів і наснаги у майбутньому!

За інформацією про стипендії УНСоюзу телефонуйте: (973)2 92-9800, дод. 3011, або зайдіть на нашу інтернет-сторінку www. unamember.com. під заголовком „membership benefits".

$2,000

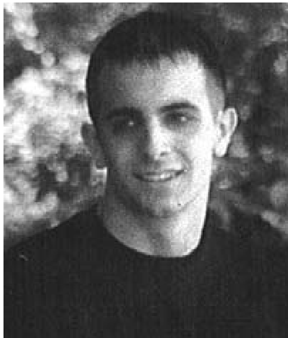

Nicholas Honchar (UNA Branch 264), is a student at Duquesne University.

$1,000

Larissa Kobziar (UNA Branch 489), is a student at Fordham University.

$750

Marysa Milinichik, (UNA Branch 147), is a student at Juniata College.

$500

Julie Kun, (UNA Branch 206), is a student at Boston University.

$200

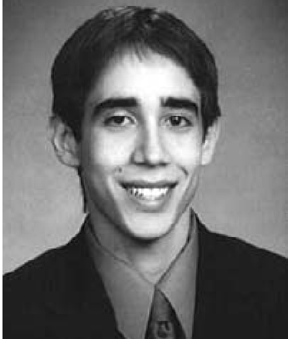

Joseph Bartos, (UNA Branch 388), is a student at Lehigh University.

Natalie Belkairous, (UNA Branch 452), is a student at DePaul University.

Michael Chiminec, (UNA Branch 47), is a student at Ithaca College.

Jeremy Chudy, (UNA Branch 360), is a student at State University of New York at Buffalo.

Nicholas Harasymczuk, (UNA Branch 7), is a student at York College of Pennsylvania.

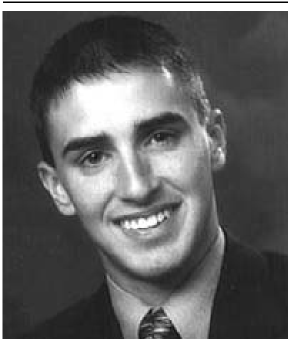

Adam Hipp, (UNA Branch 112), is a student at The Ohio State University.

Markian Hornich, (UNA Branch 462), is a student at the University of Toronto.

Lauren Magnowski, (UNA Branch 88), is a student at Manhattan College.

Ivan Miskiv, (UNA Branch 407), is a student at the University of Toronto.

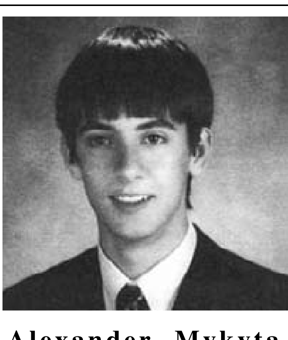

Alexander Mykyta, (UNA Branch 134), is a student at Rochester Institute of Technology.

Michael Pasinella, (UNA Branch 13), is a student at Clakson University.

$200

Johnathan Puhalla, (UNA Branch 173), is a student at Rochester Institute of Technology.

Maya Ripecky, (UNA Branch 472), is a student at Tufts University.

Christopher Rizzo, (UNA Branch 120), is a student at Penn State University.

Emily L. Sperber, (UNA Branch 296), is a student at Tulane University.

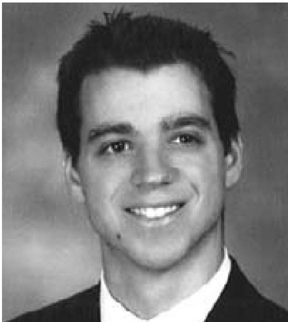

Adrian Stanko, (UNA Branch 25), is a student at DeSales University.

Kathryn Strauss, (UNA Branch 17), is a student at the University of Texas.

Matt Trypupenko, (UNA Branch 424), is a student at Penn State University.

$175

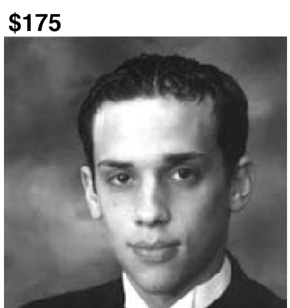

Jeffrey Chudy, (UNA Branch 360), is a student at State University of New York at Buffalo.

Nina DeSantis, (UNA Branch 230), is a student at John Carroll University.

Yuri Eliashevsky, (UNA Branch 15), is a student at Olds College.

Jennifer Finley, (UNA Branch 777), is a student at Kutztown University.

Rachel Hipp, (UNA Branch 112), is a student at Ohio State University.

Natalie Kebalo, (UNA Branch 277), is a student at the University of Connecticut.

Peter Kleban, (UNA Branch 76), is a student at County College of Morris.

Travis Kovalovsky, (UNA Branch 63), is a student at Clarion University of Pennsylvania.

Diane Malec, (UNA Branch 112), is a student at the University of Toledo.

Nicholas Mostovych, (UNA Branch 15), is a student at the University of Maryland.

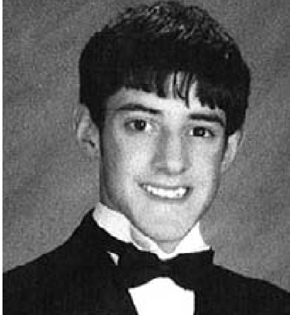

Eric Siuta, (UNA Branch 171), is a student at Thaddeus Stevens College of Technology.

Katherine Sterba, (UNA Branch 112), is a student at Cleveland State University.

Melanie Trypupenko, (UNA Branch 424), is a student at Penn State University.

Stephanie Weleschuk, (UNA Branch 407), is a student at the University of Toronto.

Karina Winiarskyj, (UNA Branch 277), is a student at the University of Connecticut.

Michael Yatison, (UNA Branch 282), is a student at East Stroudsburg University.

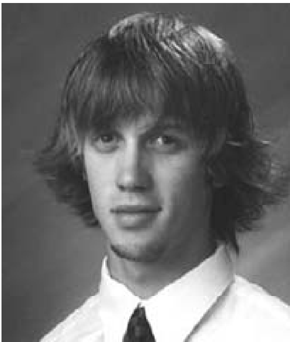

Sean Zagwoski, (UNA Branch 147), is a student at West Virginia University.

$150

Adrian Eliashevsky, (UNA Branch 15), is a student at Guelph University.

Michelle Henderson, (UNA Branch 112), is a student at Appalachian State University.

George Honchar, (UNA Branch 264), is a student at Dequesne University.

$150

Larissa Jakowiw, (UNA Branch 59), is a student at Housatonic Community College.

Roman Kaploun, (UNA Branch 269), is a student at Rutgers University.

Joshua Kieffer, (UNA Branch 230), is a student at Westminister College.

Jacob Kieffer, (UNA Branch 230), is a student at Westminister College.

Nick Kobryn, (UNA Branch 130), is a student at Manhattan College.

Tetyana Kobylnyak, (UNA Branch 283), is a student at Cayuga Community College.

Alexandra Kostyrko, (UNA Branch 486), is a student at Oklahoma City University.

Olga Kravets, (UNA Branch 217), is a student at State University of New York at Brockport.

Nadiya Mytseylo, (UNA Branch 269), is a student at Rutgers University.

Ostap Nalysnyk, (UNA Branch 307), is a student at Curry College.

Mary Reft, (UNA Branch 120), is a student at The Ohio State University.

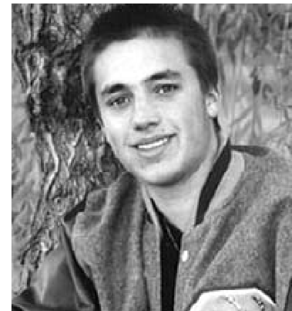
Steven R. Sluzynsky, (UNA Branch 120), is a student at Waynesburg University.

Jonathan Terela, (UNA Branch 59), is a student at the University of Colorado.

$125

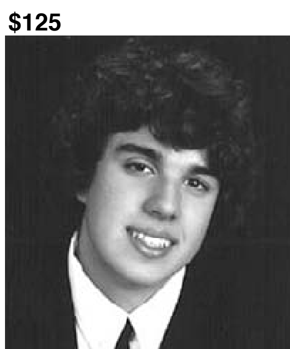
Adam Belkairous, (UNA Branch 452), is a student at DePaul University.

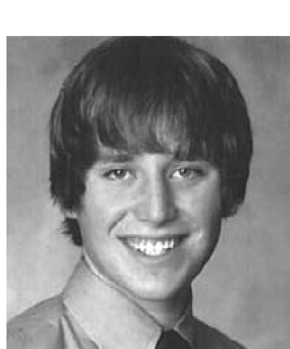
Michael Demyan, (UNA Branch 777), is a student at Daeman College.

Lana Denysyk, (UNA Branch 88), is a student at Boston College.

Nicholas Domanski, (UNA Branch 170), is a student at New Jersey Institute of Technology.

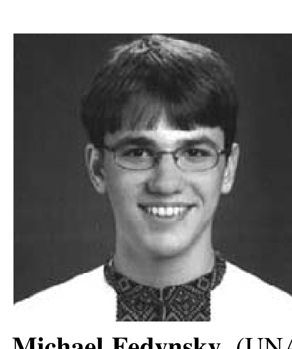
Michael Fedynsky, (UNA Branch 472), is a student at the University of Notre Dame.

Christina Foss, (UNA Branch 13), is a student at Elizabethtown College.

Michael Galonzka, (UNA Branch 234), is a student at Drexel University.

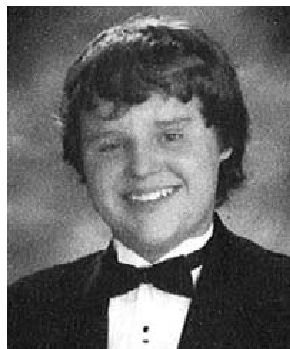
Victor Hanas, (UNA Branch 327), is a student at Towson University.

Eryna Honchar, (UNA Branch 264), is a student at Duquesne University.

Nicole Honig, (UNA Branch 360), is a student at the University of Central Florida.

Lydia Hryshchyshyn, (UNA Branch 83), is a student at Drexel University.

Alanna Kopachiwsky, (UNA Branch 416), is a student at the University of Western Ontario.

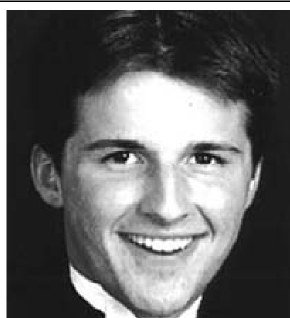
Daniel Kopystanski, (UNA Branch 360), is a student at the State University of New York at Purchase.

Andrew Lasij, (UNA Branch 371), is a student at Muhlenberg College.

Дорогі студенти, члени УНСоюзу!

Тепер ви можете знайти аплікації на стипендії і нагороди УНСоюзу

на нашій інтернетовій сторінці

www.unamember.com

під заголовком

MEMBERSHIP BENEFITS

Attention, Students!

Throughout the year Ukrainian student clubs plan and hold activities. The Ukrainian Weekly urges students to let us and the Ukrainian community know about upcoming events. The Weekly will be happy to help you publicize them. We will also be glad to print timely news stories about events that have already taken place. Photos also will be accepted.

MAKE YOURSELF HEARD.

Чи Ви увійшли в історію?

Перевірте
в архівах Свободи
на веб-сторінці
www.svoboda-news.com

$125

Maria Lawrin, (UNA Branch 175), is a student at Oakland University.

Andrew Mikhalyuk, (UNA Branch 277), is a student at the University of Connecticut.

Holly Naradko, (UNA Branch 9), is a student at Elizabethtown College.

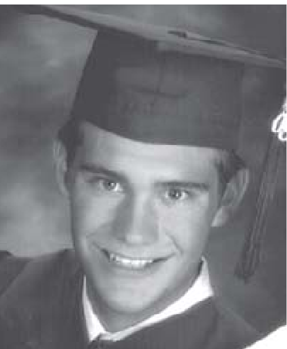

Michael Nemeth, (UNA Branch 83), is a student at Gettysburg College.

Richard Page, (UNA Branch 271), is a student at Corning Community College.

Kvitka Peczonczyk, (UNA Branch 360), is a student at Mercyhurst College.

Nina Semczuk, (UNA Branch 266), is a student at Boston University.

Gregory Serba, (UNA Branch 173), is a student at Virginia Tech.

Meghan Sluzynsky, (UNA Branch 120), is a student at John Carroll University.

Alex Sterba, (UNA Branch 112), is a student at Culinary Institute of America.

Natalia Tarasiuk, (UNA Branch 372), is a student at Duquesne University.

Elizabeth Treptow, (UNA Branch 245), is a student at Lycoming College.

Tania Zaparaniuk, (UNA Branch 139), is a student at DePaul University.

Mission Statement

The Ukrainian National Association exists:

- to promote the principles of fraternalism;
- to preserve the Ukrainian, Ukrainian American and Ukrainian Canadian heritage and culture; and
- to provide quality financial services and products to its members.

As a fraternal insurance society, the Ukrainian National Association reinvests its earnings for the benefit of its members and the Ukrainian community.

A PRACTICAL GIFT FOR THE STUDENT

As you look over the issue and recognize children in these photograhs, do you wonder why your children or grandchildren are not on these photos. The UNA offers its student members awards and scholarships for undergraduate students. To qualify the student must be a member of the UNA for at least 2 years. The UNA's program of fraternal services for its student members includes two types of financial awards. UNA AWARDS – to be given to UNA students depending on student's year of studies. The UNA SPECIAL SCHOLARSHIPS – six to nine awards with specific designations and requirements. To include your children in upcoming programs make sure they are members of the UNA. Here is some basic information and premium quotes. All quotes are preferred rates.

ENDOWMENT INSURANCE: – 20 Year Endowment Policy

The full face amount of the insurance is payable to the insured member on the 20th anniversary date of the policy. Premiums are payable for 20 consecutive years. Cash values accumulate rapidly. Quoting yearly premiums.

	$5,000	$10,000	$25,000
Age 1	174.80	349.60	874.00
Age 5	174.90	349.80	874.50
Age 10	175.60	351.20	878.00
Age 15	176.65	353.30	883.25
Age 20	177.15	354.30	885.75

SINGLE PREMIUM LIFE INSURANCE:

This plan offers our members a choice of purchasing a fully paid-up insurance policy by making only one (single) premium payment. This policy offers an attractive cash accumulation feature. This is a popular policy with grandparents for gifting to their grandchildren.

	$5,000	$10,000	$25,000
Age 1	325.00	625.00	1,525.00
Age 5	355.00	685.00	1,675.00
Age 10	420.00	815.00	2,000.00
Age 15	500.00	975.00	2,400.00
Age 20	585.00	1,145.00	2,825.00

20 PAY LIFE INSURANCE:

This whole life insurance policy is paid up after 20 continuous consecutive yearly premiums, at which time you own a fully paid up policy. This policy accumulates cash value.

	$5,000	$10,000	$25,000	$100,000
Age 1	24.85	49.70	124.25	497.00
Age 5	28.30	56.60	141.50	566.00
Age 10	32.70	65.40	163.50	654.00
Age 15	38.50	77.00	192.50	770.00
Age 20	45.00	90.00	225.00	900.00

Передплатіть „Свободу"в Інтернеті!

Найстарша українська газета світу – тижневик УНСоюзу „Свобода" поміщує електронну версію кожного числа на свою інтернет-сторінку: www.svoboda-news.com. На обмежений час користування цією послугою є безкоштовним.

В майбутньому, щоб мати доступ до останнього випуску газети і до електронного архіву „Свободи", треба буде стати передплатником електронної версії.

Передплатити електронну „Свободу" можна і тепер за 55 дол. на рік на вказаній сторінці кредитовою карткою через PayPal.

Якщо маєте складнощі з передплатою через PayPal, а також для звичайної передплати на папері, скористайтеся телефоном (973)-292-9800, дод. 3042, або (800)-253-9862, дод. 3042, або поштою.

Передплатники звичайної (друкованої) версії газети, можуть користуватися електронним архівом за 15 дол. на рік додатково до основної передплати.

Для цього приготуйте кредитову картку і подзвоніть до нашого відділу передплати на число (973)-292-9800, дод. 3042, або (800)-253-9862, дод. 3042.

Ви дістанете електронною поштою ім'я користувача (user name) і пароль (password) – збережіть їх для доступу до архіву, де Ви знайдете останнє число газети.

Редакція